KA NUPEPA
HAWAII HOLOMUA.
Hoopukaia i kela a me keia Poaono.

UKU PEPA: ELUA DALA ($2.00) no ka Makahiki ma ke Kuike. He HOOKAHI DALA ($1.00) no Eono Mahina ma ka Hookaa Mua. A no ke Kope Hookahi 10 keneta.

UKU LUNA LAWE PEPA: E like me ka aelike pu ana a ka Luna a me ka Luna Hoohana Nui o ka pepa.

KEENA HANA: Ma ka hale pohaku i noho mua iho nei ka nupepa *Ko Hawaii Paeaina*. Huina o na alanui Nuuanu a me Moiwahine.

Not correct.

Hawaii Holomua.

"UA MAU KE EA O KA AINA I KA PONO"

missing-16-9-2-

KA NUPEPA
HAWAII HOLOMUA.

UKU HOOLAHA—No na Olelo Hoolaha, [illegible] laina [illegible] ma ke kanana leta, no ka [illegible] ana he Hookahi Dala, [illegible] elua mea he 50 keneta; a no ka [illegible] he Elua Dala. No na Olelo Hoolaha [illegible] o no, e like no ka aelike ana.

UKU KANIKAU A ME NA MELE INOA—He 4 keneta no kela a me keia laina, oia hoi, he Hookahi Dala no 25 laina, a Elua Dala no 50 laina, a pela aku.

E hoouna mai i na Mea Hou, na Kumumanao, Olelo Hoolaha, na Kanikau a me na Mele Inoa i ka Lunahoohana Nui o ka Pepa. na kauoha nupepa a me na hookaa dala ana, e hoouna pololei mai ke Kakauolelo.

Aole e paiia kekahi Olelo Hoolaha, Kanikau a Mele Inoa paha ke ole e hookaa mua ia ka uku. Aole no hoi e hoounaia kekahi nupepa ma ka owili pakahi ia wale no a hookaaia mai ka uku mamua.

BUKE II. HELU 4 HONOLULU, POAONO, IANUARI 23, 1892 NA ELU A PAU 39

MA KE KAUOHA.

Kukala Koho Balota.

I kulike ai me ka Mokuna LXXXVI o na Kanawai o ke Kau Ahaolelo o 1890 oia hoi, "He Kanawai e hoololi ai a e hoohuihui ai i na Kanawai Koho Balota o ke Aupuni," nolaila, ke haawiia aku nei ka hoolaha ma keia e haawiia ana ke Koho Balota Laulaha no na Alii a me na Lunamakaainana no ka Paeaina holookoa mawaena o ka hora 8 o ke kakahiaka a me ka hora 5 ahiahi, o ka POAKOLU, oia hoi ka la 3 o Feberuari, 1892.

O ke koho ana no na Alii, e like no ia me keia malalo iho nei:

NO KA MOKUPUNI O HAWAII.

He elua no ke kau o 6 makahiki, a hookahi no ke kau i pau ole ka manawa (2 makahiki) no ka hoopiha ana i ke kulana i hoohakahakaia mamuli o ka waiho ana mai o ka Hon. E Burchardt.

NO NA MOKUPUNI O MAUI, MOLOKAI A ME LANAI.

He elua no ke kau o 6 makahiki.

NO KA MOKUPUNI O OAHU.

He ekolu no ke kau o 6 makahiki, a hookahi no ke kau i pau ole ka manawa, (4 makahiki) no ka hoopiha ana i ke kulana i hoohakahaka ia mamuli o ka waiho ana mai o ka Hon. A. Widemann, a hookahi no ke kau i pau ole ka manawa (2 makahiki) no ka hoopiha ana i ke kulana i hoohakahakaia mamuli o ka waiho ana mai o ka Hon. E. Muller.

NO NA MOKUPUNI O KAUAI A ME NIIHAU.

Hookahi no ke kau o 6 makahiki.

O ke Koho ana no na Lunamakaainana, e like no ia me keia malalo iho nei.

NO KA MOKUPUNI O HAWAII.

He ehiku ka heluna, oia hoi, he hookahi no kela me keia Apana Koho.

NO NA MOKUPUNI O MAUI, MOLOKAI A ME LANAI.

He eono ka heluna, oia hoi, he hookahi no keia a me keia apana koho.

NO KA MOKUPUNI OAHU.

He ewalu ka heluna, oia hoi, he hookahi no keia a me keia apana koho.

NO NA MOKUPUNI O KAUAI A ME NIIHAU.

He ekolu ka heluna, oia hoi he hookahi no kela a me keia apana koho.

O na Apana Koho, na Mahele Koho na wahi e Koho ai, a me na Luna Nana Koho, penei ia i hoikeia mahope iho nei:

NO KA MOKUPUNI O HAWAII.

Apana Ekahi—Hilo Hema.

Oia hoi, o Puna a me Hilo a pau e huli ana ma ka aoao hema o ke kamoe ana o ke awawa o Pukihae.

No ka Mahele 1. Kela wahi a pau o Puna e holo ana mai Kau a e hiki ana a e komo pu ana me Kehena. Kahi e koho ai. Halekula o Kalapana.

Na Luna Nana; J M Kanwila, S H Haaheo, J Kahoomana.

Hookohu kuikawa ia no ka la koho balota; J A Kaaukai, D Kaiaulelio.

Mahele 2. O kela wahi a pau o Puna e holo ana mai Kehena a hoea i ka palena o Hilo, koe nae o Keaau a me Olaa. Kahi koho: Hale hookolokolo ma Pohoiki.

Na Luna Nana: J E Eldarts, D Kapele, S Kaulupale.

Hookohu kuikawaia no ka la koho balota. *W L Haau*, Rev J K Kalwwe

Mahele 3. Oia na aina o Keaau a me Olaa iloko o Puna a me kela mahele o Hilo e holo ana mai ka palena mai o Puna a hiki i ke kamoe ana o ke awawa o Pukiae. Kahi e koho ai, hale hookolokolo ma Hilo.

Na Luna Nana Koho; F S Lyman, G *Hapai*, Joe Sisson

Hookohu kuikawa ia no ka la koho— J T Brown, G Nakapuahi

Apana Elua—Hilo-waena.

Oia hoi kela mahele o Hilo e holo ana mai ke awawa o Pukihae a hoea i ke kamoe o ke awawa o Hakalau.

Mahele 1. E holo ana mai ke awawa o Pukihae a hoea i ke kamoe ana o ke awawa o Honolii. Kahi koho, ma ka halekula o Haaheo.

Na Luna Nana; W E Scott, Pilipo Kamalae, George Chalmers.

Hookohu kuikawa ia no ka la koho balota Moses Kipi, J Kapahua.

Mahele 2. E hoto ana mai ke awawa aku o Honolii a e komo pu mai ana me Kawainui. Kahi koho, halekula ma Papaikou.

Na Luna Nana; A G Curtis, D Kamai, George Weight.

Hookohu kuikawa ia no ka la koho balota. Kanaeholo

E hoomaka ana mai Kawainui a e komo pu mai ana me Hakalau. Kahi koho, halekula o Hakalau.

Na Luna Nana Koho. H V Patten, Robert Ivers, J Palau.

Hookohu kuikawa ia no ka la koho balota. D K Kaabookane, J M Keliiwaiwaiole.

Apana Ekolu—Apana o Hilo-akau.

Oia hoi kela wahi a pau o *Hilo* a me *Hamakua* mai ke awawa o Hakalau a hiki i kahawai ma ke awawa o Kalapahapuu (mawaena o Kukaiau a me Kainehe) e hui pu ana ia Kukaiau holookoa.

Mahele Ekahi. Mai ke kahawai aku o Hakalau a hiki i ka aoao ma Hamakua o Laupahoehoe. Kahi koho, hale hookolokolo o Laupahoehoe.

Na Luna Nana: E W Barnard, D K Makuakane, B Naaikauna

Koho kuikawa ia no ka la koho balota; *W* B Kahaleohu, Ben B Macy.

Mahele Elua. Mai ke awawa aku o Laupahoehoe a hiki i ke awawa o Kalapahapuu. Kahi koho. Awawa o Kaala.

Na Luna Nana. Geo F Renton, N Kekaula, William Green.

Hookohu kuikawa ia no ka la koho balota, R Horner.

Apana Eha—Hamakua.

O kahi a pau i koe mai o Hamakua a me Kohala Hema.

Mahele Ekahi. Mai ke awawa o Kalapahapuu a ke awawa o Kuaikahia. Kahi koho; Hale hookolokolo ma Honokaa.

Na Luna Nana Koho, James Renton, H S Rickard, R W Podmore.

Hookohu kuikawa ia no ka la koho balota, W P Lumaheihei, Milton V Holmes.

Mahele Elua. Mai ke awawa mai o Kuaikahia a hiki i na palena o Kohala. Kahi koho: Halekula ma Kukuihaele.

Na Luna Nana. Chas Williams, William *Honner*, Rev S Kaili.

Hookohu kuikawa ia no ka la koho balota. Edwin Thomas, J W Kamahiai.

Mahele Ekolu. Ka apana o Kohala Hema. Kahi koho, hale hookolokolo ma Waimea.

Na Luna Nana: W S Vredenberg, Francis Spencer, Frank Johnson.

Hookohn kuikawa ia no ka la koho balota William Kaanaana, James Bright

Apana Elima—Kohala.

Oia ka apana o Kohala Akau. Kahi koho, hale hookolokolo ma Kohala.

Na Luna Nana. H S Holstein, John S Smithies, C K Maguire

Hookohu kuikawa ia no ka la koho balota, C E Kempster, J B Kaohi

Apana Eono—Kona.

Oia o Kona akau a me Kona hema.

Mahele Ekahi. Mai ka palena o Kohala hema a hiki me ka hui pu ana mai i ka aina o Kealakeha. Kahi koho, halekula ma Kalaoa.

Na Luna Nana. J W H Issac Kihi, K M Kaihemakawalu, D B Keahou

Hookohu kuikawaia no ka la koho balota, G D Hueo, S W Kaumuloa

Mahele Elua. Mai Kealakehe mai a hiki a me ka huipu ana ia Kapalaalaea. Kahi koho, halepule ma Holualoa.

Na Luna Nana. *Waldemar* Muller, C D Miller, Thomas Aru

Hookohu kuikawaia no ka la koho balota, J *H* Sherwood

Mahele Ekolu. Ma Kapalaalaea maloko o Kona Akau a hiki a e hui pu ana ia Keei maloko o Kona Hema. Kahi koho, halekula aupuni ma Popopiia Kona waena.

Na Luna Nana. Norman Logan, Moses Barrett, H Haili

Hookohu kuikawaia no ka la koho balota, David Hoolapa, D Namauu

Mahele Eha. Mai Keei mai a hiki a e huipu ana ia Hookena. Kahi koho, hale hookolokolo ma Hookena.

Na Luna Nana. T K Robert Amalu, S M Kekoa, G Waiau

Hookohu kuikawa ia no ka la koho balota. J Kauwe, F Alapai

Mahele Elima. Mai Honokaa a hiki i ka palena o Kau. Kahi koho, halepule ma Papa,

Na Luna Nana. J W Maele, Doyle

Hookohu kuikawa ia no ka la koho balota, S W Kaui

Apana Ehiku—Kau.

Oia no o Kau

Mahele Ekahi. Mai ka palena mai o Puna a hiki a e hui pu ana i ka aina o Niole. Kahi koho, halekula ma Pahala

Na Luna Nana. T P Haris, Geo Timoteo, J W Kuaimoku

Hookohu kuikawa ia no ka la koho balota. N C *Honokoa*, William Lentz

Mahele Elua. Kahi aku i koe o ka apana o Kau. Kahi koho, hale hookolokolo ma Waiohinu

Na Luna Nana. G S Patten, M Malakaua, L R Macomber

Hookohu kuikawaia no ka la koho balota, Rev M Lukela, J W Kahopu

NA MOKUPUNI O MAUI MOLOKAI ME LANAI.

Apana Ekahi—Molokai.

Oia no ka mokupuni o Molokai.

Mahele Ekahi. O kela mahele o Molokai i huiia, Kalawao a me Kalaupapa. Kahi koho, halekula ma Kalaupapa.

Na Luna Nana. William Tell, William Notley, J Kahaulelio

Hookohu kuikawaia no ka la koho balota, William Clark, C Kopena

Mahele Elua. Ke koena aku o ka mokupuni o Molokai. Kahi koho, hale hookolokolo ma Pukoo.

Na Luna Nana. A Mawritz, D Kailua, W A Kukamana

Hookohu kuikawaia no ka la koho balota, J H von Giesen

Apana Elua—Lahaina.

Oia ka apana o Lahaina a me Kaanapali ma ka mokupuni o Maui a me ka mokupuni o Lanai.

Mahele Ekahi. Apana o Lahaina. Kahi koho, hale hookolokolo o Lahaina.

Na Luna Nana. *Henry* Dickenson, D Taylor, T C Forsyth

Hookohu kuikawa ia no ka la koho balota. C B Cockett, L M Baldwin

Mahele Elua, Apana o Kaanapali, kahi koho, halekula ma *Honokohau*.

Na Luna Nana. R C Searle, M Meheula, D A Wahinehookae

Hookohu kuikawaia no ka la koho balota. J A Kaukau, B Nahookaa

Mahele Ekolu. Mokupuni o Lanai kahi koho, halekula ma Kaohai.

Na Luna Nana. S Kahoohalahala, Palauina

Hookohu kuikawaia no ka la koho balota. Kahikiwawe, K Kaai

Apana Ekolu—Wailuku Akau.

Oia kela wahi o Wailuku e waiho la ma ka aoao akau o ke alanui mai ke awawa mai o Iao (ma ka aoao hema o ke kahawai) a hiki i na puu one; a malaila aku a ma ke kualapa o na puu one a hiki i ke kahawai o Wailuku. Kahi koho, hale holohau.

Na Luna Nana. A N Kepoikai, *W* A McKay, W S Manle

Hookohu kuikawaia no ka la koho balota. Jno *H* McLean

Apana Eha—Wailuku-hema.

Oia kela mahele o Wailuku e waiho la ma ka hema o Wailuku akau a e hui pu ana me ka mokupuni o Kahoolawe, kahi koho, hale hookolokolo ma Wailuku.

Na Luna Nana. *W H* Daniels, *W F* Robinson, Manuel C Ross

Hookohu kuikawaia no ka la koho balota. *W* Conway, S E Kaiue

Mahele Elua. Kahi i koe o Wailuku hema, kahi koho, hale dute ma Kahului,

Na Luna Nana. L M Vetteen, G P Wilder, Kaulanaulu

Hookohu kuikawaia no ka la koho balota. C R Veigh

Apana Elima—Makawao.

O kela wahi o Makawao e waiho ana ma ka hema a me komohana o ke awawa o *Halehaku* a me Kula.

Mahele Ekahi. O kela wahi a pau o ka apana i kaha ia o Kula a me kela mahele o ka aina o *Hamakuapoko* e waiho ana ma ka hema a me ke komohana o ke awawa o Maliko, a mauka hoi o ka laina e moe ana mawaenakonu o ke alanui e hele la mai Kaluahui aku a hiki i ka halepaahao o Makawao, kahi koho, halepaahao o Makawao.

Na Luna Nana. F *W* Hardy, John Kalama, Chas Copp

Hookohu kuikawa ia no ka la koho balota. David Morton, David P Eldridge

Mahele Elua. Ke koena aku o ka apana o Makawao. Kahi koho, halekula ma *Hamakuapoko*.

Na Luna Nana. C *H* Dickey, *H* Laws, E *Helekunihi*

Hookohu kuikawa ia no ka la koho balota. J P Kuia

Apana Eono—*Hana*.

Aia hoi he koena aku mai ka mokupuni o Maui.

Mahele Ekahi. Mai a e hui ana ia *Honuaula* a hiki a e hui pu ana me Kahikinui. Kahi koho, hale hookolokolo ma *Honuaula*.

Na Luna Nana. Chas Buchanan, M Kealoha, Jno Brown

Hookohu kuikawa ia no ka la koho balota, S *W* A Kaleihoa, *W* D Kaaumoana

Mahele Elua. Mai Kahikinui aku a e huipu ana ia Kipahulu, kahi koho halekula ma Kipahulu.

Na Luna Nana Chas Lake, Christian Andrew, P. Puhalahua.

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota. Iona Nakila

Mahele Ekolu. Mai Kipahulu mai a oiki i a e huipu ana ia Keanae. Kahi koho: *Hale Hookolokolo* ma *Hana*.

Na Luna Lana: F. Wittrock, D. Center, A Von Gravemeyer

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota. Benj K. Kaiwiaea

Mahele Eha. Mai Keanae a hiki a e huipu ana ia *Halehaku* Kahi kohy: Keena Oihana o ka *Hui* Mahiko o *Huelo*.

Na Luna Nana: *Henry* Birch, F R Inaina, John Luehu

Hookohu kuikawa ia no ka La Koha Balota, William Turner, S. M. Makaena

MOKUPUNI O OAHU

APANA EKAHI—HONOLULU.

O kela wahi a pau i ka Apana Hookolokolo a ohi uahau o Honolulu, a i ole o Kona, a e waiho ana ma ka Hema Hikina o kekahi laina e moe ana mai ka piko mai o ka lalani mauna o Konahuanui, a e moe ana ma ka lepa o ke kuahiwi e uale ana i na awawa o Manoa a me Makiki, a e moe kea ana mawaenakonu o ka halua o ka puu i kahaia o Puowina a hiki i ka pahuhae o kahi kipu kahiko, a malaila a hiki i ka huina o na alanui Kinau a me Alapai, a mawaena aku o alanui Alapai a hiki i alanui Moi, a mawaenakonu aku o alanui Moi a hiki i alanui Hema a malaila aku a hoea i ke kai.

Mahele Ekahi. Oia kela wahi a pau o ka Apana e waiho ana ma ka hikina o alanui Punahou a me ka laina e moe ana malaila mai ma uka a makai. Kahi koho: Kahi Hooulu Mea Kanu o ke Aupuni. Huina o na alanui Moi me Waikiki.

Na Luna Nana: E T S Spalding, D. H. Davis, S Hookano

Hookohu kuikawa ia no ka la Koho Balota- J A Gilman, A Brown

Mahele Elua. O kela wahi o ka Apana e waiho ana ma ke komohana o ke alanui Puowina a me ka laina e moe ana malaila mai. Kahi koho Halekula o alanui Beritania

Na Luna Nana J A Magoon, H T Tregloan, G W R King

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota. J H Lopjoy, S K Kamaka

APANA ELUA—HONOLULU.

O kela wahi a pau o Honolulu a o kona kaha ma ka Akau o ka Apana Ekahi, a maloko hoi o ka laina e moe ana mai ka pahu hao o kahi kipu kahiko malana o Puowina a hiki i ka huina o na alanui Kula a me Ema, a e moe ana mawaenakonu o alanui Kula a hiki i alanui Papu, a mawaenakonu hoi o alanui Papu a hiki i alanui Beritania, a mawaenakonu o alanui Beritania a hiki i ke kahawai o Nuuanu ma ka uwapo o Kamika a mawaenakonu aku o ua kahawai la a hiki i alanui Kula a hiki i alanui Liliha, a mawaenakonu aku o alanui Liliha a alanui Kauka, a mawaena aku o alanui Kauka a hiki i ke kualapa o ka lapa ma ka aoao Akau Komohana o ke awawa o Nuuanu, a malaila aku ma ua kualapa la a hiki iluna o ka piko i kapaia o Lanihuli ma ka lalani Mauna o Konahuanui.

Mahele Ekahi. O kela wahi a pau o ua Apana Aina la e waiho ana mauka o na alanui Kula a me Kauka a ma ka Hikina hoi o alanui Nuuanu. Kahi koho:—Ma ka hale e ku la ma ke kihi Waikiki o na alanui Nuuanu me Kauka.

Na Luna Nana: Jas G Spencer, J. O Carter Jr, G W Kaneeichua

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota. A F McIntyre, James W Hatfield

Mahele Elua. O kela wahi a pau o ka Apana e waiho ana makai o alanui Kauka a me alanui Kula a ma ke Komohana aoao o na alanui Nuuanu a me Papu. Kahi koho: Halekula o Kaumakapili malalo aku o ke alahele o Waikahalulu alanui Kula.

Na Luna Nana: Hugh Gunn, Jack Allen, Geo Sawaahao

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota. William Keawe, C. M. White

APANA EKOLU—HONOLULU.

O kela wahi o ka Apana o Honolulu a o Kona paha e pili ana i ka Apana Ekahi a me ka Apana Eha, a maloko o kekahi laina e moe ana mai ke kihi mai o na alanui Beritania a me Papu, a e moe ana mawaenakonu o na alanui Beritania a hiki i ke alanui Rikeke a hiki i ke kai, a i pale ia makai e ke kai.

Mahele Ekahi. O kela wahi a pau o ua Apana la e waiho ana mauka o alanui Beritania. Kahi koho: Halekula Alii.

Na Luna Nana: W C Sproull, J M Camara Jr, Joe Kalana

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota. J W Naukana, S Anapu

Mahele *Elua*. O kela wahi a pau o ua Apana la e waiho ana makai o alanui Beritania. Kahi koho: Kapuaipa Hale.

Na Luna Nana: T C Porter, H Armitage, Kemilia Kuhia

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota. L. L. Lapierre, J Paakaula

APANA EHA—HONOLULU.

O kela wahi a pau o Honolulu a o Kona paha e waiho ana ma ka aoao Komohana o ka Apana Elua a me Ekolu a maloko hoi o kekahi laina e moe ana mai ke kihi mai o na alanui Kula a me Liliha a hiki i alanui Moi a mawaenakonu o alanui Moi a hiki i ka uwapo o ke kahawai o Nuuanu a i pale ia makai e ke kai.

Mahele Ekahi. O kela wahi a pau o ua Apana la e waiho ana ma ke Komohana o alanui Nuuanu. Kahi koho: Hale Kinai Ahi Pake.

Na Luna Nana: D S Smith, H J Gallagher, John D Holt

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota. Gus Peters, Geo L Dall

Mahele Elua. O kela wahi a pau o ua Apana la e waiho ana ma ka *Hikina* o alanui Nuuanu. Kahi koho: Hale Bele Hui Kinaiahi o Honolulu.

Na Luna Nana: Henry Smith, S M Graham, Geo N Shaw

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota. *H H* William, *H* D Monsarrat

APANA ELIMA—HONOLULU

O kela wahi a pau i koe iho o ka Apana o *Honolulu* a o Kona paha, e waiho ana ma ka Akau a me Komohana o na Mahele Elua a me Eha.

Mahele Ekahi. O kela wahi a pau o ka Apana e waiho ana ma ka *Hikina* o ke alanui e pii la iuka o ke awawa o Kalihi a mauka hoi o alanui Moi: Kahi koho: *Hale* o ka *Hui Alahao Hawaii* kihi o ke kahua o ke Kula Kamehameha,

Na Luna Nana: Marcus R Colburn, L J Nahola *Hipa*, J V Simonson

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota. N Fernandez, J A Victor

Mahele Elua. O kela wahi a pau o ka Apana e waiho ana ma ke Komohana o ke alanui e pii la inka o ke awaawa o Kalihi a makai hoi o alanui Moi. Kahi koho: Kahua o ke Kula *Hoopolei*.

Na Luna Nana: W L Wilcox, W Auld, *Henry* Kaia

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota. Chas B Dwight, John Waiamau

Apana Eono—Koolau.

Oia kela apana *Hookolokolo* a uku auhau o Koolaupoko. Kahi koho: Hale *Hookolokolo* ma Kaneohe.

Na Luna Nana: *Henry* C Adams, D. J. Watson, *Jas.* Olds.

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota, Sam Gandall, *J H* Barenaba.

Apana Ehiku—Waialua.

O keia apana Hookolokolo a uku auhau o Koolauloa a me Waialua.

Mahele Ekahi. Waialua. Kahi koho: Hale Hookolokolo ma Waialua.

Na Luna Nana: Frank *Halstead*, *J* F Anderson, E S Timoteo.

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota, S K Mahoe, I E Kualii.

Mahele Eha. Koolauloa. Kahi koho: Hale Hookolokolo Koolauloa.

Na Luna Nana: *Jas.* Donnelly, *Jno.* Kaluhi, Iokepa Kaaunui.

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota, W C Lane, Paukealani.

Apana Ewalu—Ewa.

O kela apana *Hookolokolo* a uku auhau o Ewa a me Waianae.

Mahele Ekahi. Ewa. Kahi koho: Hale *Hookolokolo* ma Ewa.

Na Luna Nana: *J* W Smith, B Starr Kapu, D Malo.

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota, Victor Kapaele.

Mahele Elua. Waimea. Kahi koho. Hale Hookolokolo ma Waianae.

Nana Luna Nana: *J* F Scott, J Kekahuna, J R Hoth Jr.

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota, Keau, S Anderson.

MOKUPUNI O KAUAI A ME NII*HAU*.

Apana Ekahi—Waimea.

Mai ka lae mai o Puansaiea a hiki a e hui ana ia Kalaheo, me ka mokupuni o Niihau.

Mahele ekahi. Mai a e hui ana ia Kalaheo a hiki a e hui pu ana ia Hanapepe. Kahi koho: Halekula ma *Hanapepe*.

Na Luna Nana: H C Perry, J H Hoopiopio

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota, S M Nawai.

Mahele Elua. O kela wahi a pau o ka apana e waiho ana mai Hanapepe a hiki i kekahi laina e moe ana mai ke kai mai a hiki i ka mauna ma kekahi wahi he 200 iwilei ma ke komohana mai o ka hale wili o Waimea, a e hui pu ana i ke awawa o ke kahawai o Waimea a me kona mau manamana. Kahi koho: Hale Hookolokolo ma Waimea.

Na Luna Nana: T H Gibson, J Kamalemi, C B Hofgard.

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota, G L Kopa, G W Kaona

Mahele Ekolu. O kela wahi o ka apana mai ka mahele elua a hiki i ka lae o Puanaiea. Kahi koho: Halekula ma Kekaha.

Na Luna Nana: E S Quinn, David Kua, W E Smith.

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota, J Kalua, J Kamikino.

Mahele Eha. Ka mokupuni o Niihau. Kahi koho: Halekula.

Na Luna Nana: J H Kaika, J B Kaomea, W H Keale.

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota, J Pulawa, J D Kaili.

Apana Elua—Lihue.

O kela wahi a pau o Kauai mai a e huipu ana ia Kalaheo a hiki a huipu ana ia Hanamaulu.

Mahele Ekahi. Ka apana o Lihue Kahi koho: Hale Hookolokolo ma Lihue.

Na Luna Nana; R W T Purvis, J B Alexander.

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota, S R Hapuku, W T Lucas.

Mahele Elua. Ka apana o Koloa mai ka palena mai o Lihue a hiki a e huipu ana ia Lawai. Kahi koho: Hale Hookolokolo o Koloa

Na Luna Nana: J K Burkett, J M Kahahawai, Louis Kahlbaum.

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota, E Strechz.

Apana Ekolu—Hanalei.

O keia wahi o Kauai mai a e hui ana ia Wailua a ka lae o Puanaaiea.

Mahele Ekahi. O kela wahi o ka apana e waiho ana mawaena o Waimea a me ke kahawai o Kalihiwai. Kahi koho: *Hale Hookolokolo* ma Waioli.

Na Luna Nana: H Peters, E Kuapuhi, J M Naeole.

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota, S P Kalaikini, H J Wells.

Mahele Elua. O kela wahi o ka apana mai ke kahawai aku o Kalihiwai a hiki a e huipu ana i ka aina o Papaa. Kahi koho: *Halekula* aupuni ma Kilauea.

Na Luna Nana: W J Wells, J W Kahee, Jno. Lovell.

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota, G W Mahikoa.

Mahele Ekolu. O kela wahi o ka apana mai ka aina mai o Papaa a hiki a e huipu ana i ka aina o Wailua. Kahi Koho: *Hale Hookolokolo* ma Kapaa.

Na Luna Nana: D W Kratzer, J M Kealoha, S Kaiu.

Hookohu kuikawa ia no ka La Koho Balota, R C Spalding, G B Meheula.

C. N. SPENCER.
Kuhina Kalaiaina.
Keena Kalaiaina, Dec. 24, 1891.

JAMES MATTOON.
Ibio a ka Kakuna Lapaau na ke Kanawai
He Agena Hooiaio Palapala Kope no ka Apana o Hilo, Hawaii.

HE MOOLELO

—:NO KA NAITA:—

LEONE DE BIMA.

—:O:—

NOREMANDI.

MOKUNA III.

KE ALOHA HOOIPO—KA HEREMITA PAHAOHAO—HULI HOI NO KA HOME.

"Pehea, no Codova nae paha oe?"

"Ae; o ko'u wahi no ia. A he mea pono ia'u ke hai aku ia oukou i ko'u inoa i ike ai oukou i ke ano o ke kanaka i kipa mai nei maanei mamuli o na hoemu hoopioo ana a ka ino e haluku nei. O ko'u inoa o Vanedaima, a o ko'u wahi noho aia no ia ma kahi a ke Akua e hoouna ai ia'u."

Hoomau iki aku la lakou i ke ala ana no kekahi manawa, a mamua o ko lakou haule ana e hiamoe, olelo ae la ua Heremita nei:

"Ma na hiohiona a'u e ike nei, ke hoopuniia nei oe e ka naita opio e kekahi mau hakumakuma ae peluluhi. Me he mea la, e komo aku ana oe iloko o na wiliau kulipolipo o ka popilikia, a o ka hope nae he lanakila kamahao me ka hauoli. Aka e ka naita, e kala mai oe ia'u no keia mau huaolelo a'u i hoike aku la imua ou."

Mahope iho, hoihoi ia aku la ua Heromita nei e Alakasiuma ma kekahi rumi o loko o ka pale, a hiamoe iho la no hoi ka naita opio a me kana kauwa ma kahi i hoomakaukauia no laua.

I ka hoea ana mai o ke kakahiaka o kekahi la ae, ua ala ae la ka naita opio, a ma kona wa i ala ae ai, ike iho la i kekahi palapala ma kona aoao. Iaia i wehe ae ai, ike iho la ia i na huaolelo i palapala ia penei:

"E hoomanao i ka'u i olelo aku ai ia oe i ka po nei. Ua ike au i na mea a pau, VANEDEIMA."

I ka ike ana o ka naita i na olelo o ka palapala, ua lilo ia i mea nana e noonoo nui ai, a nolaila, hoala aku la oia ia Gaberiela a hele aku la laua e holoholo.

"E kuu haku," wahi a Gaberiela i pane mai ai i kona haku," manao au ua hooholo paha oe i kou manao ma ke ano o oe ke ukali aku ana i ka lede opio ke huli hoi aku oia no ke kulanakauhale i keia la?"

"Pela ko'u manao," i pane aku ai ka naita opio ia Gaberiela.

"Alaila, ua makemake oe e haawi aku au ia oe i ko'u lio, oia hoi ka lio o ka powa i make ai ia'u, a owau o kaua ke hele wawae aku?

"Pela ka'u i manao ai; e Gaberiela," wahi a Leone.

"Oia no ka'u i manao ai. Aka, aole anei ou manao he oi loa aku ka pono na'u e hoihoi aku i ka leke opio no ke kulanakauhale, a o oe hoi o kaua ke hele wawae ae?"

"Heaha ke kumu o kou manao ana pela?"

"No ko'u manao ana, owau ke kupono loa e lilo i mea nana e hoihoi aku i kela lede opio," wahi a Gaberiela.

Aole i pau.

MA KE KAUOHA

HOOLOLI I MANAO IA O KE KUMUKANAWAI.

—:o:—

He Kanawai e hooloii ai i na Pauku 48, 56, 59, 62 a me 63 o ke Kumukanawai a e pakui mai i pauku hou i ke Kumukanawai, e kapaja Pauku 83.

E Hooholoia e ka Moi a me ka Ahaolelo o ke Aupuni Hawaii:

Pauku 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 48 o ke Kumukanawai a penei e heluheluia ai ua Pauku la:

"Pauku 48. O na Bila Kanawai a pau i hooholoio e ka Ahaolelo mamua o ka lilo ana i kanawai e waihoia imua o ka Moi. Ina e apono oia, e kakauinoa oia, a ma ia mea e lilo ai ia i kanawai; aka, ina aole oia i kakauinoa, e hoihoi hou ae oia me na kumu pu o kona hoole ana i ka Ahaolelo, a na ka Ahaolelo e kakau i na kumu o kona hoole ana maloko o ko lakou buke moolelo, a e hapai hou lakou i ka noonoo ana o ia mea. Ina mahope o ia noonoo hou ana ua hoaponoia ua Bila Kanawai nei e ka elua-hapakolu o na hoa a pau i koheia o ka Ahoolelo, e hoihoi hou ia aku i ka Moi no ke kakauinoa ana, a ina e hoole hou ia mai ke kakauinoa ana, alaila, e lilo no ia i kanawai. Ma ia mau hana ana a pau, e hoomaopopoia ke koho ana ma ke kanea ana i na ae a me na hoole, a e kakauia ma ka buke moolelo o ka Ahaolelo na inoa o na poe a pau i koho ma ka ae a me ka hoole i ka Bila Kanawai. Ina e hoihoi ole ia mai kekahi Bila Kanawai e ka Moi iloko o na la he 10 (koe ka la Sabati) mahope o ka waiho ia ana aku i mua ona, alaila, e lilo no ia i kanawai, me he la he kanawai i kakauinoaia e ia, ke ole nae e hiki ole ka hoihoi ana mai mamuli o ka hookuu e ia ana o ka Ahaolelo, a ina pela aole ia e lilo i kanawai."

Pauku 2. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 56 o ke Kumukanawai a penei e heluhelu ia ai ua Pauku:

"Pauku 56. O ke Alii o ka Ahaolel he kane kupa oia no ke Aupuni i hiki aku oia i na makahiki he iwakalua-kumamlima, a i noho ma ke Aupuni no na makahiki ekolu, ahe waiwai kona iloko o keia Aupuni i kupono i ka auhau i hiki aku i ka ekolu tausani dala mawaho ae o na hihia a pau, a i ole ia, he loaa makahiki kona aole i emi malalo o eono haneri dala."

Pauk 3. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 59 o ke Kumukanawai a penei e heluhelu ia ai ua Pauku la:

"Pauku 59. O kela a me keia kane kupa o ko Hawaii Paeaina ina he Hawaii Amerika, a he Europa paha ma ka hanau ana, a ina ua hiki aku kona mau makahiki i ka iwakalua, a ua hookaa oia i kona mau auhau, a ina ua hookomo oia i kona inoa ma ka papa inoa o na poe koho o kona apana no ke koho ana i na 'Lii o ka Ahaolelo, alaila, ua kupono oia i ke koho i na 'Lii, a ua loaa iaia ke kuleana e koho i na 'Lii o ka Ahaolelo i kela a me keia koho ana, ina nae."

A e hooloiiia no hoi ka mahele elua o ua pauku la a penei e heiuhelu ia ai:

"Alua—He waimai ponoi kona ma keia Paeaina i kupono i ka auhau ia i emi ole iho ka waiwai io malalo o hookahi tausani dala mawaho ae o na hihia a pau, a i ole pela, ua loaa macli iaia kekahi loaa makahiki i emi ole malalo o eono haneri dala i ka makahiki mamua ponoi iho o kona hookomo ana i kona inoa iloko o na poe kupono i ke koho."

Pauku 4. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 63 o ke Kumukanawai a penei e heluhelu ia ai ua Pauku la:

"Pauku 63. Aole e noho kekahi i Alii a i Lunamakaainana ma ka Ahaolelo, ina aole i koho is malalo a kulike hoi me na hoakaka ana a keia Kumukanawai."

Pauku 5. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 62 o ke Kumukanawai, a penei e heluhelu ia ai ua Pauku la:

"Pauku 62. O keia a me keia kane kupa o ko Hawaii Paeaina, ina he Hawaii, Amerika, a he Europa paha ma ka hanau ana ina ua hoohiki oia e kokua mamuli o ke Kumukanawai a me na kanawai e like me ka mea i hoakaka ia no na poe nana e koho i na 'Lii, a ua hookaa i kona mau auhau, a ua hiki aku oia i na makahiki he iwakalua, a i noho ma keia Aupuni no ka makahiki hookahi mamua pono iho o ke koho ana, a i ike i ka heluhelu a me ke kakaulima ma ka olelo Hawaii, a Euelani, a Europa paha, (ina i hanauia mahope mai o ka makahiki 1840,) a ina ua hookomo i kona inoa ma ka papa inoa o na poe koho o kona apana e like me ka mea i hoakaka ia ma ke kanawai, alaila, ua loaa iaia ke kuleana e hookomo i hookahi balota no ka Lunamakaainana a mau Lunawakaainana paha oia apana; aka nae, o na olelo no ka makahiki hookahi mamua ponoi iho o ke koho ana a me ka ike heluhelu a kakaulima ma ka olelo Hawaii, Enelani a Europa paha, aole ia e pili i na poe e noho ana ma keia Aupuni i ka manawa i kukalaia ai keia Kumukanawai, ina e koopaa lakou i ko lakou inoa a koho balota lakou ma ke koho mua ana malalo o keia Kumukanawai."

Pauku 6. Ma keia ke pakuiia nei i ke Kumukanawai he Pauku hou ma ke ano he hooloii i ua Kumukanawai la e kapaia Pauku 83. a penei e heluhelu ia ai ua Pauku la:

"Pauku 83. Ua hiki i ka Ahaolelo i kela a me keia manawa e hana i na Kanawai ana i manao ai ua kupono no ka hooponopono ana a me ka hoomalu ana me ka hoomaopopo ana i na kanaka a pau, a i ole ia, o kekahi papa hookahi a lahui paha i lawe ia mai iloko o ke Aupuni no ka hana ana i na hana oihana mahiai, a ua hiki no hoi ma ia kanawai e hoohaiki a kaupalena i ka manawa e noho ai maloko o ke Aupuni oia poe limahana oihana mahiai a me na oihana a hana paha a lakou e lawelawe ai."

Ke hooia nei au ua hooholoia ka Bila mamua ae ma ka Heluhelu Ekolu ia ana iloko o ka Ahaolelo o ke Aupuni Hawaii ma ka la 10 o Novemaba, M. H. 1890.

CHARLES WILCOX,
Kakauolelo.

154—1td 32—3tsw

HE HOOLOLI I MAMAO IA.

—:o:—

No ka Pauku 55 o ke Kumukanawai o 1887, e like me na olelo o ka Pauku 85 o ia Kumukanawai.

E Hooholoia e ka Moi a me ka Ahaolelo o ke Aupuni Hawaii.

Pauku 1. E hooloiiia a ma keia ua hooholoia no ka Pauku 55 o ke Kumukanawai o 1887, ma ke kapae ana i na huaolelo "elua haneri me kanalima" ma ka lalani ehiku, a e hookomo ana i na huaolelo "elima haneri" ma ia wahi, a e heluheluia ua Pauku la penei:

"Pauku 55. E ukuia na Lunamakaainana no ka lakou hana e like me ka mea i oleloia ma ke kanawai, no loko ae o ka waihona Dala o ke Aupuni, aole no nae e hoonui ia keia uku i ke au o na makahiki elua i hooholo ia ai ka olelo e hoonui i ka uku aole hoi e kau ia kekahi kanawai e hoomahuahua ana i ka uku o ua poe la mamua o na "dala elima haneri" no kela a me keia au o na makahiki elua."

Ke hooia nei au ua hooholoia ka Bila mamua ae ma ka Heluhelu Ekolu ia ana iloko o ka Ahaolelo o ke Aupuni Hawaii ma ka la 10 o Novemaba, M. H. 1890.

CARLES WILCOX,
Kakauolelo.

154—1td 32—3tw

I NA POE KOHO BALOKA.

MAKAALA!

E pono e hoopaa i ko oukou mau inoa ma ka Papa Inoa o ka poe Koho no na Lunamakaainana.

O ka inoa i paa wale no ma ka Papa Inoa o na poe Koho no na'Lii aole e loaa ia lakou ke kuleana koho no na Lunamakaainana.

E nana i na Papa Inoa Koho Balota a e hoopaa koke ia kou inoa e na Luna Nana Koho Balota ma ka Papa Inoa Koho Balota no na Lunamakaainana.

O na poe Koho Balota Alii i paa ko lakou mau inoa i keia wa ma ka Papa Inoa Koho Alii, he mea pono e hoopaa i ke lakou mau inoa ma ka Papa Inoa Koho Lunamakaainana a me ka Buke Inoa Nui. He nui na inoa o na Poe Koho Balota Alii ma na Papa Inoa i hoolahala a ma ka Buke Kakaninoa oole i paa i keia wa ma ka Papa Inoa Koho Balota Lunamakaainana a Buke Inoa Nui.

C. N. SPENCER.
Kuhina Kalaiaina

Jan. 13, 180—15d 38—3tw.

Ke Polaaiia aku nei na makaainana Hawaii a pau o hele mai i ka paina Inau o haaviia ana ma Halealii Iolani, ma ka Poalima, la 29 o Ianuari 14, 1892.

JAMES W ROBERTSON,
Puuku o ke Aloalii.

Halealii Iolani, Ianuari 14, 1892.

RULA HOOPONOPONO NO NA HALE PEPEHI PUAA.

Aole e malamaia kekahi hale pepehi puaa maloko o ka Apana o Honolulu, Oahu, nei, ma ka la 20 o Feberuari ae nei, 1892, a mahope aku paha o ia la, ke ole e loaa aku he palapala ae mai ka Papa Ola aku.

DAVID DAYTON.
Peresidena o ka Papa Ola.

Honolulu, Ian. 21, 1892. 186-3td

HOOLAHA PILI AUPUNI.

E malama ana ke Alii ka Moiwahine he Ike Alii ma Halealii Iolani, ma ka Poalima, la 29 o Ianuari.

E apo aku ana ka Moiwahine i na hookupu a ka lahui mai ka hora 7 a ka hora 8 o ke kakahiaka.

Hora 7 A. M.—Hui Hololio "Liliuokalani."
" 7:15 A. M.— " " "Kalanianaole"
" 7:30 A. M.— " " "Na Keiki o Hawaii.

Penei hoi ka Ike Alii Luna Aupuni ma ia la:

Hora 11 A. M. Lunakanawai Kaulike o ke Aupuni, ko ka Moi mau Kuhina, ka Peresidena o ka Ahaolelo. a me na Lunakanawai o ka Aha Kiekie.

Hora 11:10 A. M. Na Luna Aupuni.

Hora 11:40 A. M. Kapena A. Kautz a me na Aliimoku o ka mokukaua o Amerika Huipuia "Pensacola."

Hora 11:45 A. M. Na Kanikela o ko na Aina E.

Hora 11:55 A. M. Na Luna Aupuni Kiekie ma ke Alealii o Hawaii.

E hoolaunaia aku ana na Lede imua o ka Moiwahine, mahope iho o kela a me keia ike pili Aupuni ana.

Aahu piha ke komoia ma ka wa ike pili Aupuni. He aahu piha no hoi ko na Lede.

Hora 1 P. M.—E ikea aku no keia mau ahahui penei: Hui Hoonaauao Liliuokalani, Hoola me Hooulu Lahui Makua, Hui Hooulu Lahui o Kaumakapili, Ahahui Opiopio Imipono Karistiano, Hui Manawalea o na La Hope, Hale Naua, Lei Mamo, Hui Holo Lio Liliuokalani, Hui Holo Lio Kalanianaole, Hui Holo Lio na Oiwi o Hawaii, Hui Hooulu Laau me Hui Makeke.

Mai ka hora 2 a ka hora 3 P. M. E malama ana ka Moiwahine he Ike Alii Nui. a ma ia manawa, e ikeia aku ai na Lede a me na Keonimana e makemake ana e haawi mai i ka lakou mau ike Alii.

O na poe malihini kaahele mai na aina e mai, e makemake ana e loaa ka ike Alii ma ka Ike Alii Nui, e pono e haawi mua mai i ko lekou mau inoa ma ke Keena Puuku i elua la mamua ae, ma o ka Luna Aupuni Kiekie o kona Aupuni e noho ana maanei, a i ole i kekahi Kamaaina o keia Aupuni i kamaaina maoli ia lakou, a he mea hoi ia i hookamaaina mua ia i ka Moi.

Aole e ka'ulua iho na Lede a me na Keonimana maloho o ka Rumi Kalaunu, ia lakou e kaalo ae ai mamua o ka Moiwahine.

O ka Aahu Kakahiaka ke komo ia ma ka Ike Alii Nui.

JAMES W. ROBERTSON,
Puuku o ke Aloalii.

Halealii Iolani, Ianuari 14, 1892.

w-jan 16—23. d-jan 18—25—28.

HAWAII HOLOMUA

J. M. POEPOE,
LUNAHOOPONOPONO.

THOS. K. NAKANAELA,
KAKAUOLELO.

HONOLULU : : : IANUARI 23, 1892.

KO MAKOU KULANA I KEIA KAU KOHO BALOTA.

Ua ike ko makou mau makamaka heluhelu i ko makou kulana i na wa i hala ae nei ma na ninau koikoi i ulu mai iloko o ia mau wa, e pili ana i ko kakou Aupuni e ku nei i keia wa a me kekahi mau ninau e ae, i ko makou ku ana ma ke kulana kuokoa a e hoakaka ana i ko makou mau manao kuokoa ma ia mau mea. A ma ia hana ana a makou ua loaa mai no na hookui ia ana mai e ko makou mau hoa nupepa, e like no me na mea maa mawaena o lakou ke like ole ko lakou mau manao ma kekahi mea.

Mamua kokoke aku nei, ua hoike aku la makou i kekahi manao imua o ko makou mau makamaka a me na hoaloha, a oia keia "* * Mai kuhalahala kela a me keia i ka makou mau olelo o keia wa (oia keia manao pepa malalo o ke poo 'Ko Makou Kulana Koho Balota') malia aia a maopopo pono loa ae na poe moho a kela a me keia hui e wae ai a hoopaa na kakoo ana a kela a me keia o na mau hui la, alaila maopopo ka makou wahi e kalele pono aku ai i ka olelo."

A oiai ua hoea mai nei kakou i keia wa i ka hookoia ana o ka makou mea i kaboahoa e aku ai, a nolaila o ko makou manawa keia e hoomaopopo aku ai imua o ko makou mau makamaka no ko makou kulana i keia Kau Koho Balota ae. e like me ka makou i hoike e aku ai. I loaa ai hoi ka holopono ana o keia hana ma ko makou aoao, he mea pono ia makou ke hoike aku i na kulana o na aoao kalai aupuni e ku nei i keia wa, oia hoi, ka Hui Kalaiaina me Hui Mekanika i hoohuiia, ka Hui Liberala Hawaii me Hui Liberala haole i hoohuiia, a me ka *Hui* "Na Keiki Oiwi o *Hawaii*" e ku nei i keia wa.

Ma keia alahele koho balota a kakou e oni aku nei, ua akaka na aoao kalai Aupuni i moakaka lea ka laua mau kahua koho balota, oia ka *Hui* Kalaiaina i huiia me Hui Mekanika, ma kekahi aoao, a pela hoi me ka Hui Liberala Hawaii i huiia me Liberala haole, ma kekahi aoao. Ia makou i nana ai i keia mau aoao a i elua, ke manao nei kela a me keia o laua, eia no laua a i elua ma ke alahele e imi a e na'i ana no ka pomaikai o ka aina, ka lahui, ka nohoalii a me ka hooni paa loa ia ana o ke Kuokoa o Hawaii, a ma keia alahele hookahi no hoi ka ka "Hui Oiwi o Hawaii" e koi nei. Ma ka hoomaopopo ana aia ma kela a me keia aoao kalai Aupuni a makou i hoakaka ae la, he mau Hawaii maoli kekahi mau Alakai, he mau Hawaii maoli kekahi mau moho alii pela me na lunamakaainana, a pela hoi me na kakoo lalota ana, he poe *H*awaii no. A no ia mea ke ku nei na Hawaii o kela a me keia aoao me ka makaukau e hooikaika i mea e lanakila ai ma moho a kela a me keia aoao i kakoo ae ai. Ke olelo nei kela aoao keia aoao, eia me makou ke ola o ka aina, a me ka laupai o ka holomua o na hana iloko o ke Aupuni, a pela aku a pela aku.

Ua hoomaopopo makou hookahi no aoao i hoea ae nei keia mau aoao a pau, oia ka Aoao Lahui. Ke ku nei nae ka Hui Kalaiaina me Mekanika ma ia inoa hookahi, oia o "Aoao Lahui" oiai hoi ka hui Liberala i ku aku nei a malalo o ka inoa okoa, "Ka Aoao Hawaii Lahui Liberala." Nolaila, no makou iho e like me ka makou i hooia mau aku ai imua o ka lahui, aia makou ma ka aoao o ka lahui, pela no makou e hooia aku nei i keia wa, me ke ku ana hoi e kue aku ma na mea a pau e alakai aku ana ia kakou e komo iloko o ke kulana Aupuni Repubalika. E kumau aku ana makou ma ia aoao me ka paio ana no ka pono kaulike o ka lahui, ka aina a me ka nohoalii.

KA OULI NAWALIWALI.

Mamuli o ka maopopo loa ana ae nei o na moho holo luunamakaainana o loko o Honolulu nei, ua akaka lea ka hoea ana mai o kekahi ouli nawaliwali a makou e kau e nei ka halia e hoea mai ana ia me ka hopena maikai ole maluna o ke kulana koho balota o ka Aoao Lahui. Eia i keia wa he ekolu ka nui o na lunamakaainana e holo ana no ka apana hookahi, a ma kekahi mau apana koho hoi ua hoea aku la ko lakou nui i ka eha. E like no me ka makou i hoakaka mua aku ai, o keia poe a pau e holo nei ma kela a me keia Apana koho, he poe wale no lakou noloko o ka Aoao Lahui (e helu ole ia ana hoi ma keia ka poe o ka Aoao Hoomaemae) i kinohi. A ma keia holo ana o keia poe lehulehu ma ka aoao hookahi, he kumu ia e hoonawaliwali ia ai ka aoao e kakoo ana i ko lakou pono koho balota, a he haawi ana ia he ikaika mahuahua loa i ka Aoao Hoomaemae. I maopopo lea ai keia manao a makou e kamailio nei e lawe kakou a nana aku i ka Apana I. Aia ma ia Apana. ke holo nei ke Kalaiaina me Mekanika, he Liberala, a he "Oiwi o Hawaii." O keia poe a i ekolu, he poe wale no lakou no ka aoao hookahi a makou e lahui ae ai he "Aoao Lahui." O lakou a pau he poe "oiwi" lakou no Hawaii nei, e noho a e kulaiwi ana lakou i Hawaii nei. Ma ka hoomaopopo ana, eia lakou a pau ke holo nei maluna o ka ikaika koho balota o ke kulana hookahi, oia kela ikaika i loaa ai he lanakila haaheo i ka "Aoao Lahui" ma ke kau koho o 1890 ma Honolulu nei, a ma kekahi mau wahi e ae no hoi o Oahu nei. Aka, o kela ikaika eia ia i keia wa ke hookauliiiii ia nei e na poe ekolu, a no ia mea na hoonawaliwali ia kela ikaika e ia poe, a he mea maopopo o ka aoao i hoonawaliwali ole ia kona ikaika oia no ka "Aoao Hoomaemae," a o ka mea auanei e holo ana maluna o ia ikaika, he mea maopopo paha ke olelo ae, e lilo ana iaia ka lanakila. I akaka loa ai paha keia hoakaka ana, e lawe mai kakou i ke koho balota ana o ka M. H. 1890. Ma ia kau koho, he elua mau moho i holo ma ia apana, he Lahui a he Hoomaemae. O ka nui o na poe koho balota ma ia apana he 597. Noloko ae o keia poe, he 305 i ka Aoao Hoomaemae, a he 292 i ka Aoao Lahui, nolaila, he 13 ka oi o kekahi i kekahi. A pehea i keia wa, ka manawa e holo ana he ekolu poe ma ka aoao hookahi, oia ka "Aoao Lahui," aole anei lakou e wawahi ana i keia aoao hookahi, oiai hoi e ku maloeloe mai ana kekahi aoao? Ina ua puka ole ka Aoao Lahui ma ia koho ana, oiai he elua no mau moho i holo ma ia kau, pehea e loaa ana anei he ikaika i keia kau koho, oiai he ekolu e holo ana ma ka aoao hookahi? O keia mau hoohuoi ana a pau a makou i hoomaikeike ae la, he mau mea maopopo ia e hiki ole ai ia kakou ke alo ae mai ko kakou hooholo ana iho he "Ouli Nawaliwali" maoli keia no ka Aoao Lahui.

O keia mau mea a makou i hoakaka ae la, aole paha ia i pili no na apana koho i komo ole ia mai e ka Aoao Hoomaemae ma ke ano Kuokoa, aka, ua pili no nae kekahi mahele o keia manao hoakaka i ka lehulehu loa ana o na poe holo iloko o kela a me keia Apana koho. Nolaila, i ko makou manao ana he mea pono ke noonoo na keonimana lehulehu e holo paukiki nei ma kela a me keia apana koho ma ke ano aumeume i ka noho lunamakaainana hookahi a kuka mawaena o lakou iho me ka maikai e hookuu i ka holo ana i ka mea hookahi o lakou. Ua lehulehu loa ko makou mau manawa i kauleo aku ai imua o na makamaka no keia mea, aole nae i hoolohe ia mai a o ke ku wale aku no koe i ke kahua loa.

HE NINAU KANAWAI KOHO BALOTA NA KA AHA KUHINA I KA AHA KIEKIE.

Ua waiho aku ka Aha Kuhina imua o na Lunakanawai o ka Aha Kiekie i keia mau kumumanao a me na ninau malalo iho nei:

1—Malalo o ke Kanawai Koho Balota o 1890, Mok. 86, Pauku. 44, ua hoakakaia e lawe no na Luna Nana, "i ke noi o kela a me keia mea e makemake ana e kakauia kona inoa maloko o ka papa inoa koho &c."

Ninau 1—He mea pono anei i ka mea i kupono i koho balota ke hele kino aku no ke noi ana e hoopaaia kona inoa, a i ole ia, aole anei i hiki iaia malalo o ke kanawai e hoouna aku i palapala nonoi (me ke komo pu ana malaila na hoike no kona kupono i ke koho balota) i na Luna Nana, a ma ia mea e hoopaaia ai kona inoa ma ka papa inoa, ina hoi e apono ana na Luna Nana i ka oiaio o ia palapala nonoi, a aole hoi e kauohaia e hoohiki?

Ninau 2—He mea pono anei ke hele kino aku ka mea noi imua o na Luka Nana Koho Balota no ke noi ana o hoopaa i kona inoa ma ke ano he mea koho, a i ole, e hiki ana anei iaia ke nonoi ma ka palapala.

II.—O ka lua ua pili ia i ka hookomo ana i ka unuhina (Hawaii) o ka inoa, ina he inoa *haole*, a e hookomo i inoa Hawaii maoli.

Ninau 2—E hiki ana anei i ka mea koho ma ka la koho ke loaa mai ke kokua mai ka Lunahoomalu o ka Papa Nana, no ke kaha ana i kana balota, a i ole ia ua kaukai wale io no anei oia mamuli o na hoakaka aaa a na Luna Nana no ke ano o ke koho ana?

No keia mau ninau, ua loaa mai ka pane a ka Aha Kiekie, a penei ke ano nui:

(1) Malalo o ka Pauku 44 o ke Kanawai Koho Balota o 1890, e *hele kino* maoli maoli aku no ka mea e koho ana imua o na Luna Nana no ka hoopaa i kona inoa. Aole i hooko ia ke kanawai ma ke noi ana no ia mea ma ka palapala.

(2) Malalo o na Pauku 55 me 56 o ke Kanawai Koho Balota ua hiki no i ke Kuhina Kalaiaina ke pai i na balota no ke koho ana, me ka hookomo pu ana mai mahope o inoa *haole* o ka *moko* i ka inoa Hawaii. A o ia hoi ka inoa Hawaii i kamaaina nui ai na poe koho balota.

(3) No ka ninau ekolu, o ka haina, penei no ia: O ka ike ole i ka heluhelu a me ke kaxaulima aole ia he mau kumu pilikia kino maoli, a o ka pilikia kino maoli wale no na mea i ae la e loaa ke kokua ana a kekahi o na luna nana ma ke kaha ana i kana balota.

O na poe koho balota i hiki ole he heluhelu a kakau i ka Olelo Hawaii, Enelani a i kekahi olelo Europa e ae, a i hiki nae ke koho ma keia kau koho mamuli o ka paa mua ana o kona inoa a koho hoi malalo o ke Kumukanawai, aole i komo ma ka Pauku 72 o ke Kanawai Koho Balota o 1890, a aole hiki ke loaa ona kokua mai ka luna nana aku ma ke kaha ana i ko lakou mau balota.

* * * *

KE KUIKAHI KALEPA MAWAENA O KAKOU A ME AMERIKA HUIPUIA.

Mamua aku nei ua kamailio aku makou no na mea e pili ana i ke Kuikahi Kalepa akea e manaoia nei e hooholo loa mawaena o kakou nei a me Amerika Huipuia. Ua hoike aku no makou me ka maopopo i kekahi mau ninau i kupono ia kakou ke noonoo mamua ae o ko kakou haawi ana i na apono ana, a i ole ia i ko kakou ahewa ana paha. Ua hoikeike aku makou i na hopena awahia e lauhue mai ana maluna o na poe paahana ke nele kakou ia mea he Kuikahi, aole paha maluna wale no o lakou, aka, e laulaha like ae ana ia hopena kupilikii maluna o ka lahui kanaka mai o a o. Ia makou i kamailio aku ai no ka mea e pili ana i keia kumumanao, ua ninau aku no makou i keia mau ninau:

1. E kokua ana anei *kakou* i keia Kuikahi Kalepa Akea, me ke komo pu o ka haawi aina ia Puuloa?

2. E kokua ana anei *kakou* i keia Kuikahi, me ke komo pu ana o ka pauku e ae ana i ka hooleleia ana mai o na koa Amerika i uka nei o ka aina ma na wa a pau e kauohaia aku ai *e ke Aupuni?*

Ma ko makou hoomaopopo ana o ke Kuikahi i komo iloko o ka helu elua o na ninau a makou i hoike ae la, oia hoi ke Kuikahi elau pu, oia ka mea i makemake ole ia e ka hapanui o ka lahui Hawaii, a i ole e ka lahui holookoa no paha. Ke ole makou e kuhihewa o ke kahua nui no ia i ala ai kela halawai makaainana maloko o ka Hale Keaka Pake ma na malama hope o ka makahiki 1889, a i kue ia ai hoi ke kuikahi i hoolalaia ai ia manawa. A ina paha e oleio ae makou, o ke Kuikahi Kalepa e hoolala ia nei mawaena o kakou i keia wa, he Kuikahi ia aole i hookomo ia ka pauku e ae ana i na koa Amerika e lele mai i uka nei, pehea iho la ko kakou manao ana? E koho anei kakou ma ka aoao e kue aku i kela Kuikahi, a i ole ia e koho paha kakou ma ka aoao kakoo aku i ua kuikahi la?

Ma ko makou manao kanalua ole, ua hiki ia makou ke hooia aku aole loa o Amerika Huipuia he Aupuni lima hao wale e manao ai oia e haawi mai ia kakou i Kuikahi me ke komo o kekahi mea e hookukuluia ai oia imua o ke ao nei ma ke ano he Aupuni lima-kakauha. A ke lana nei no ko makou manaoio. he Kuikahi ko kakou e loaa ana, aole i komo kela pauku e haawi ana i ke Aupuni Hawaii i ka mana e kahea i na koa Amerika e lele mai i uka nei no ka hoomalu ana i na hoala haunaele kuloko mawaena o kakou nei.

"KA HAWAII NOI."

(*Unuhi ia mailoko mai o ka nupepa "Illustrated American," Dec. 26.*)

Ua loaa mai i ka "Illustrated American" he leo hoopii no ke kokua ana aku mai Hawaii mai.

"*He* hana waiwai nui loa," wahi a ka mea kakau, "e maopopo i ka lehulehu Amerika ke kulana pili Aupuni maanei, oiai o ke keehina hana a ke Aupuni o Amerika *Hui*puia ka mea nana e hoohelo i ka hopena o *H*awaii. I ka wa e maopopo ai i na kanaka o Amerika Huipuia eia o Hawaii nei ke hakoko nei no ke kuokoa ma ka aoao kue aku i ka puulu popopo a hookaumaha wale a na poe paa-lalo pili Alii a me na poe mahiko hookauwa-kuapaa, me he mea la ma ka nana aku aole lakou e kakoo ae ana i ke Aupuni e ku nei me ka ikaika o ka pu."

Eia iho ka olelo hoakaka e ukali pu ana i keia palapala:

Ua noho ae nei ka moiwahine ma ka hoolilo ana i kona Aupuni i Aupuni ohohia ole is, ka mea a Hawaii i ike ole ai mamua aku nei. O kana hana pili Aupuni mua o ia kona iini ana i mau oihana aupuni no kekahi mau punahele ana. Mamuli o ka piepiele ana me ka lunakanawai Kiekie, ua hiki i na moiwahine nei ke kipaku aku i ka Aha Kuhina i aponoia e ka Ahaolelo a hana aku la i Aha Kuhina hou. Hoole ae la is i na alakai o na aoao Kalai Aupuni elua, ua kahea aku la oia ia Mr. Samuel Parker e noho ma ke kulana kuhina nui. He hapahaole ia i ike ole ia, a i hoea mai noloko o kekaht moo-kupuna pouliuli, me kahi noeau nuku, koe wale no ka noeau e oluolu ai ke alii ka moiwahine. Ua hoonoho ae no hoi ia ma ke keena ilamuku i kekahi punahele ana, he kanaka hapa Fiji keia, nona ka inoa o Kale Wilson. O ka oihana ilamuku oia kekahi o na oihana ano nui iloko o ke Aupuni, aia malalo o kela luna aupuni ka mana booponopono piha i na makai a pau, a iaia ka mana o ka hooko ana i ke Kanawai. Malalo o ko makou mau Kanawai ua hiki i ka oihana makai ke hana i na mea e hiki ole ai ke hookoia ke Kanawai, a hiki hoi ke kala ia aku ka hewa o kahi mea hana hewa mamuli o ka hoopii ole ana imua o ka Aha. Ua lawelawe ia keia kulana hana i mea e loaa ai he haawina dala mahuahua no ka moiwahine a me kona poe okuu pa umeke; ua ae aku ka ilamuku i ke komo ana mai o ka opiuma, ka lawelawe ia ana o ka hana pili-waiwai *sifa* a ano hana pili waiwai e ae, ke kuai ana i na waiona, a me na hana haihai Kanawai e ae. Mai keia mau kumu loaa lehulehu mai, ua loaa mai la i na poe iloko o kela pohai he loaa *makahiki* i oi aku ka nui i ka uku makahiki o ka Peresidena o Amerika Huipuia. He mau tausani eka aina aupuni i maheleheleia aku mawaena o na makamaka ponoi o ka moiwahine, no kahi kumukuai omilumilu. Mawho ae o keia mau mea, he mau haneri o na hana hilahila i hanaia ma ke ano he mau mea ia e makawelawela ia ai ke Aupuni e ka lahui holookoa. Ua punuku ia ka papa-pai kuloko, a, aole aa e hoopua ae i wahi nema ana no ua mana la, a i ole ia e kamailio ae paha no ka hoolala Aupuni Repubalika, ka mea nana e kaiehu i ka puulu o ka ohana alii a me na punahele a na 'lii. Ua ikea kumaka ia, o ka hoao ana e kamailio akea ma Hawaii nei, he mea ia e kaualupe awiwi ia aku ai i ka Halepaahao o Oahu.

Ua ulu mai ka hoolala Aupuni Repubalika maiwaena mai o na Alakai o ka Aoao o na Kanaka Hawaii maoli, mahope koke iho o ka wa i akaka ai ua manao ka Moiwahine e hookele i ke Aupuni e like me na uilani ana a kona manao, aole hoi mamuli o ka makemake o ka lahui kanaka. O ke alakai oia o R. W. Wilcox, ke poo o ka Hookahuli Aupuni o 1889 a o ka oiwi ohohia hoi a ka lahui. Ua hoonaauao ia oia ma na aina e, a ua komo iloko ona na manao holomua no ke Kumuhana e pili ana i ke kolana Aupuni akea. O kekahi kanaka koikoi no ka Repubalika o Mr. Buki no ia. he kuhina oia mamua, he hoa no ka Ahaolelo, a he lunahooponopono no ka nupepa kanaka maoli. O ke Keikialii Kuniakea ka mamo hope loa o ka lalani alii o na Kamehameha, ua hui ae nei ia me ka nohoalii Repubalika ma o ka lehulehu la o na kanaka i manao ua hoea mai na *hoehaa* o ka lalani Alii o Kalakaua i ka nohoalii ma o ka apuhi ana'la a me ka lima-ikaika o na pu Amerika, e kakoo mau nei i ke alahele bana a na poe mahiko hookauwa kuapaa.

I keia wa, ua lokahi maoli na kanaka maoli ma ka aoao kokua i Aupuni Repubalika, a he tausani o iakou i huipu me ka Legue Lahui (National League). He lehulehu loa na haole e kokua nei i keia hana, mawaena o lakou o V. V. Akepoka, ke alakai koa o ka Hookahuli Aupuni o 1887. He aneane hookahi haneri me kanalima poe haole iloko o ka hui. He mau lono ia e laulaha nei, e hopuia ana na alakai e ke Aupuni. O ka hana ana pela, he onou ana aku ia iloko o ka haunaele kuloko.

He mau kanaka ko ke Aupuni i emi iho malalo o ka elua haneri, oia na koa a me na makai, aka, ua manao nae ke Aupuni i ke kokua mai na koa marina Amerika mai, ma ka hoolele ia ana mai e like me mamua "no ka hoomalu ana." He Agena ko ka poe Repubalika ma Wasinetona, no ke akeakea ana i keia keehina hana.

Ua hooholoia e nonoi aku ia Amerika Huipuia no ka hoohui Aupuni ana ma ka wa e ku ai ke Aupuni hou. O ka poe wale no e kue nei i keia, oia ka poe mahiko, ka poe i ike ole o ka uku hoohoihoi kopaa ke uku ia mai ia lakou he mea ia e panai pono ia ai ko lakou poho ma ka hana hookauwa kuapaa.

Aole i pau.

Ma keia Poalua ae, Ianuari 26, e ku mai ai ka mokuahi Auseteralia mai Kapalakiko mai no Honolulu nei.

KA HOPENA POMAIKAI A ME KA POMAIKAI OLE O KE KUIKAHI KALEPA KE LOAA MAI IA KAKOU.

Hookahi wale no mea nui e upu ia nei e loaa mai ona kuikahi kalepa no kakou, oia ka loaa ana mai he POMAIKAI maluna o ka aina. Mamuli o ka loaa ana mai o ia Kuikahi ia kakou e ulu nui mai ai na hana iloko nei o ka aina, a pahola ia ae hoi na hoopomaikai ana a ia mau hana hou mawaena o kakou nei, ka mea hoi e hoola ia ai ka pilikia nele a me ka hune e kau koikoi ana maluna o na kanaka paahana a pau, mamuli o ko lakou hoonele ia ana mai i na hana. He mea maopopo ina e loaa io mai ana ia kakou he Kuikahi e like me ia e upuia aku nei, e loaa mai ana no na pomaikai o ia mea mawaena o kakou. E ae kakou i keia he oiaio, aka, eia ka makou ninau ina e loaa mai na pomaikai o keia kuikahi ia kakou, a ina he nui na poe na lakou e kaana i keia pomaikai mawaena iho o lakou, e like me na paahana mai na aina e mai a me na paahana Hawaii, alaila, heaha ka waiwai o ua pomaikai la e loaa mai ana ia kakou ina he nui ka poe e kaana ia ai a kauliilii ae?

Nolaila, e na moho a ka Hui "Na Keiki Oiwi o *Hawaii*," e ku mai oukou a nana mai i keia ninau, a na oukou no ia e kaana pono iho me ka noonoo ana i kahi e hemo ai keia pilikia. Penei ka manao o ka HAWAII HOLOMUA: (1) E loaa ona kuikahi Kalepa no kakou; (2) E kaupale ia ke komo ana mai o na limahana Asia iloko nei o ka aina, ma na mahiko a me na mahi raiki wale no lakou e ae ia ai e hana, a ke pau ko lakou manawa hana, e hoihoi ia aku lakou i ko lakou aina.

Ke ku nei ka HAWAII HOLOMUA a kakoo aku ia oukou e na moho holo lunamakaainana a ka *Hui* "Na Keiki Oiwi o Hawaii" maluna o keia mau kahua a makou i hoakaka ae la.

HEAHA LA KA NINAU NUI A KAKOU E PONO AI KE HAKOKO I KEIA WA—O KA NINAU KUMUKANAWAI HOU ANEI?

O ke kumu o ko makou ninau ana i keia ninau, no ko makou ike ana eia kekahi mahele o ka lahui Hawaii koho balota ke hoolilo nui nei i ko lakou mau noonoo ana no ka hoopau ana i ke Kumukanawai e ku nei i keia wa, a e hana ia ona kumukanawai hou, a no ia mea ua alakai nui ia na noonoo ana o ia poe ma ia ninau, me he mea la o ke kumuhana pilikia loa ia e kau mai ana maluna o ka lahuikanaka a me ke Aupuni, me ka hoomanao ole ana iho he ninau e ae no kekahi i oi aku kona kupono e noonoo koke ia i keia wa mamua o ua kumukanawai la. He makemake makou e hoakaka i ko makou mau manao kuokoa ma keia mea, i loaa ai he malamalama e alakai ai i ke kulana koho balota a ke kanaka e hana ai ma ka la koho balota e hiki mai ana, i ole ai e haawi ke kanaka koho balota i kana koho ana ma ka aoao e kakoo ana i ka mea e hoopau koke ia ai ka pilikia io maoli e hekau mai ana maluna ona iloko o ka wa pokole loa.

Nolaila, mamuli o keia manao, ke waiho nei makou i mau ninau alakai, e like me keia ke ano:

1. O ka nele Kumukanawai hou anei ko kakou pilikia nui e ku nei i keia la?

2. Ehia poe o kakou i hoopololi ia no ka nele i ka ai mamuli o ka loaa ole ana o ke Kumukanawai e manaoia nei e hana ia aku ana i keia kau Ahaolelo ae?

O keia mau ninau a makou i hoomaikeike ae la, he mau mea alakai kupono ia no ko kakou mau noonoo ana, a na keia mau ninau auanei e hoohemo mai i na haina oiaio maoli i pili i kela a me keia ninau. Ina e pane kakou i ka haina ma ka aoao *hoole* a *ae* paha i keia mau ninau a i elua, alaila, oia auanei ka mea e ike iho ai kakou i ka aoao a kakou e haawi ai i ka kakou mau koho ana. Oiai ma ka hoomaopopo ana i keia wa me he mea la, eia kekahi aoao holo balota ke hoolilo nui nei i ka hana ana i kumukanawai hou no ka aina i keia Ahaolelo ae, i kumuhana alakai balota na lakou, oiai hoi kekahi aoao e hoakaka ana o ka loaa ana mai ia kakou he Kuikahi Kalepa Akea mawaena o Amerika Huipuia a me kakou nei, ke kahua nui e pono ai ko kakou nohona ipuka-'hale, oia ka lakou kumuhana koikoi. Nolaila, i ka nana ana i na hooikaika balota ana a keia mau aoao a i elua, ua ikeia, o kekahi aoao ke olelo nei ia o ka nele kumukanawai hou o ka lahui ka pilikia nui o ka aina i keia la, o ia nele kumukanawai hou ka mea e pahola mai ai i ka pololi maluna o ka lahui; a o kekahi aoao hoi, ke olelo nei lakou o ka nele Kuikahi Kalepa mawaena o Hawaii nei a me Amerika Huipuia, he kumu ia e pahola ia mai ai ka hune dala maluna o ka aina, a kukulu ia mai na Hawaii paahana ma ka ipuka o ka nele hana, a ma ia ano ua nele pu lakou i ke dala ke kumu e piha ai ka umeke-poi i ka ai, ka ipu-kai hoi i ka i'a. Mamuli o keia, ua akaka keia mau mahele manao elua—e poino ana ka lahuikanaka i ka nele a ka *ai* a me ka *i'a* mamuli o ka loaa ole ana he kumukanawai hou ia kakou; a o kekahi hoi, o ka nele Kuikahi Kalepa mawaena o Hawaii nei a me Amerika Huipuia, a o kahi Aupuni e ae paha, he mea ia e hoomakeia ai na hana holomua o ka aina na mea e loaa mai ai ke *ola* i ke kanaka paahana.

Na kakou e noonoo i keia mau welau manao i hoakaka ia ae la, a ina e hooholo lakou i kahi i ku io ai ka pilikia kokoke ia kakou, alaila, e haawi kakou me ka lokahi i na kakoo ana ma ka aoao e hoopau ana i keia pilikia ku kokoke ia kakou.

He oiaio no ma ka hoomaopopo ana, he pilikia io no paha, ka pilikia o ka loaa ole ana ona kumukanawai hou no kakou, e like me ia a kekahi poe e manao nei i keia wa; a pela no hoi me ka pilikia nele ma ko kakou ipuka hale, oia hoi ka nele mai o ka aina i ka hana, ke kumu e ola ai ke kanaka paahana a me kona ohana. A eia paha ka ninau ma keia wahi, O ka pilikia hea la o nei mau pilikia elua ka pilikia nanali kokoke mai i ke *ola* o ke kanaka? O ka pilikia nele Kumukanawai hou anei; a i ole, o ka pilikia nele paha i ka umeke ole a me ka ipukai ole, mamuli o ka nele ana o ka aina i ke dala, ma o ka loaa ole ana he Kuikahi Kalepa me Amerika Huipuia a Aupuni e ae paha? Ina e maopopo ia kakou ka mea koikoi aku o ka pilikia o nei mau mea elua a makou i hoakaka ae la a i ninau ae la hoi, alaila, o ua pilikia koikoi la a kakou e ike ana, ka mea mua loa a kakou e hoopau koke aku ai, a e hoopanee ae kakou i ka mea i ike ole ia kona hawele koke ana mai i ka ehaeha maluna o kakou.

Ma ko makou manao, o ka nele *hana* iloko nei o ka aina, ke kumu e laupai mai ai ke dala e hoola ia ai ka no hona hune me ka nele o ke kanaka paahana, o ia ka pilikia oi aku o ke kukonukonu e loohia ana maluna o ka aina i ka wa pokole loa mamua o ka pilikia nele kumukanawai hou. A he mea pono loa e hoopau mua ia keia pilikia ma o ka hana ana la i kuikahi kalepa no kakou me Amerika Huipuia a Aupuni e ae paha.

Nolaila, ua hiki mai la kakou i keia manao hope, o ka Aoao Kalaiaina Liberala ia e koi nei o ka pilikia nele Kumukanawai ka pilikia koikoi loa e kau nei maluna o ka lahui, ka pilikia hoi a makou i olelo ae nei, he kaumaha ia e nanali ku-kokoke ole mai ana maluna o kakou; a o ka Aoao Kalai Aupuni hoi e kue nei i ka Aoao Liberala, ke olelo nei ia, o ka nele o na limahana Hawaii i ka hana ka pilikia nui, ke loaa ole ia kakou he kuikahi kalepa me Amerika Huipuia a Aupuni e ae paha, a o ia pilikia ka makou i olelo ae nei oiai ka nele e haha koke mai ana i ko kakou mau ipuka hale, a no ia mea, oia ka pilikia e noonoo mua ia kona wahi e kaawale ai mai a kakou aku, a o ka pilikia nele Kamukanawai o kakou ua hiki ia kakou ke hoopanee aku iaia a hala ae keia pilikia i ku maoli i ko kakou nohona ohana. Nolaila, ke ike nei kakou, e na makamaka, i ke alahele kupono e hiki ai ia kakou ke haawi i na koho ana ma ka la koho balota ae nei.

Eia na poe kakoo i ka loaa ana mai o ke Kuikahi Kalepa no kakou i hoola ia ai ko kakou pilikia a nele hana iloko nei o ka aina, na 'Lii o ka paa balota Aoao Lahui, oia ka paa balota hui a na Hui Kalaiaina me Mekanika, a pela no me ka "Na Keiki Oiwi o Hawaii" oia o J. K. Kaulia, W. C. Achi, me B. F. Dilinahama, na lunamakaainana a makou i hoomaopopo ai i keia wa e kokua ana i keia kumuhana. aole lakou e kulai ana ina o lakou ke puka.

He mau la wale no koe a hoea mai ka mokukana Beritania "Manu-Kolohala" [Pheasant]. He mokukaua keia o ke ano hou loa o ka papa helu ekahi.

KELA A ME KEIA

Ua huli hoi mai nei o Loio Davidson maluna mai o ka mokuahi Monowai ma ka la inehinei.

Ua hoopanee ia ke Kau Hookolokolo Kaapuni o ka mokupani o Kauai a hoea i ka Poalua, Feberuari 9.

He halawai makaainana piha Pukiki ka ka Aoao Liberala i malama ai ma ka halekula o Kahehuna i ke ahiahi Poakahi nei.

Ua hookohuia aku o Goodale Armstrong i kakauolelo no ka Apana *H*ookolokolo Kaapuni Elua ma kahi o W. *H.* Daniels i waiho mai.

O ka nui o na aina o ka Moi Kalakaua a makou i ike iho ai e kuai kudala ia aku ana ke hiki aku i ka la 30 o keia mahina he 40 a oi.

E holo balota Alii Ahaolelo mai ana o Rev. S. Kekuewa o Kohala Akau, a ua oleloia he moho Alii oia na ka Aoao Liberala.

Ua loaa mai na lono o Mr. Rycroft ka moho lunamakaainana ikaika ma ka Apana koho balota o Hilo Hema i keia mau la.

Ua laweia mai keia awa aku ma ka Poakahi nei, e elua mau mokupea no ke awa o Kapalakiko na waiwai Hawaii i hiki aku ka huina waiwai io i ke $85,092.70.

Ua nui ka mahaloia o Mr. W. C. Aki e na poe i akoakoa ae ma ka halawai makaainana i malama ia ma ka halepule Hoolepope ma Moanalua ma ka po Poaha nei.

Ke ole e puka hou he ma'i puupuu liilii ma ke Kahua Hoomalu o na Paahana Iapana iloko o keia mau la iho a hoea i keia Poakolu ae, alaila, o ia ka la e hookuu ia mai ai lakou.

Ma na lono i loaa mai ia makou mai Hawaii mai, ma ke kakahiaka o ka Poaono, la 9 aku nei, ua ike ia ka ubi ana iho a ka hau maluna o ka piko o *H*ualalai. O ka manawa mua loa keia i kau ia ai ka piko o ua kuahiwi la e ke kapa-hau o Poliahu mai ka malama mai o Ianuari o ka makahiki 1862, aneane 30 makahiki.

Ua hopuia o E. A. Strout o luna o ka mokuahi Mikahala, no ka mea e pili ana i ka make ana o Keomau, kekahi o na luina Hawaii o ua moku la i ka ai ana i ka *pai* i hapala ia me ka laau make, a eia oia ke hoopaa ia nei a hiki i ka puka ana o ka olelo hooholo a ke koronero i keia Poakahi ae.

Ma ka hora 11 o ka po Poaha nei, [Ian. 21] ua hoao ae la na Iapana e hoomalu ia nei ma Kahakaaulana e uhu mai noloko nei o ke kulanakauhale me ka nana ole ae i na rula hoomalu. Aka, mamuli o ka eleu o ka Papa Ola me ka Oihana Makai ua pahu'a keia manao kakaia o ua poe keiki nei o Iapana.

Ua hai ia mai ia makou ua haawi aku ka Ona Pukiki o ka hale kuai o Akoni, e ku nei ma ke kihi o na Alanui Hotele me Nuuanu, aoao Waikiki mauka, i ke kipaku i na "Kaikuahine Kui Lei Ahihi o Nuuanu" e hele lakou mai kahi a lakou e lawelawe mau nei i ka lakou hana. He keu no ke aloha ole. O ke kahua kahiko no ia o kela hana mai kahiko mai. He alanui Aupuni ia, oia nae paha o ke kipapa papaakea no ua halekuai la ia? Pela io paha.

Ma ka Poakahinei iho la, ma ka apana ae nei o Kapuukolo, ua malama ae o George Marina a me kana lede he ahaaina palala nui no ka la hanau o ka hua mua o ko laua puhaka, a o ka piha pono ana hoi o ke anapuni o kona mau la o ka hanu ana i na ea oluolu o ka honua i ka ekolu haneri-kanaonokumamalima la, oia hoi he hookahi makahiki. Ua haiamu ae na pilikoko, na hoahanau, na makamaka a me na pohai o na hoaloha i kono ia; ua hoopihaia ka papaaina me na kohi kelekele a ka Puukolu, e laa na puaa laulau, pipi, na i-a lawalu a me na ono e ae a ka puu e momoni ai. Ua malama ia ka paina ana me na leo hoomaikai o ka pule i ka Makua Lani. He maluhia ka paina ana, a hiki i ka hookuu ia ana o ka lehulehu i na hora liilii o ke kuluaumoe. E uhai ia na la hanau o ke kama nona ka la me ka *Holomua*.

Ua pohala loa ae nei o Kauka Wahie o ka mokukaua Kaletona mai kela eha i loohia ai oia mamua aku nei. Ua haalele aku oia i kahi o Kauka Maka-lu a ua hoi aku nei oia noluna o ka mokukaua Amerika "Penesecola."

Ma ka Poalua nei i hoopuka mai ai ka Aha Hoomalu o Honolulu nei i kana olelo hoobolo ma ka hihia a ka Moiwahine kue ia Kapena Wm. Larsen no ka hewa hoeha me ka mea make, oia hoi, ua hoopai ia oia he $100, hookahi hora hoopaahao ma ka hana oolea, me $4.70 koina. Ua hoohalahala nae na loio o ka mea i hoopai ia i ka olelo hooholo a ka Aha. O keia kela hihia kipu o Koolaupoko ae nei a makou i hoolaha mua aku ai.

I kekahi la o kela pule aku nei ua ikeia aku e ka poe o Puna, Hawaii, he moku kialua *birigi* e kia pololei mai ana i ka aina, a hiki pono i ke ko'a opelu, ua lele pauiki ae la ia. Ua nana ia aku ua moku la me ka ohe nana ana aina a Baldwin a ua ikeia he moku ano o-kohola ia, a he elua mau kanaka iluna o ke kia mua, a hookahi kanaka ma ke kia hope. Ua manao wale ia o kekahi keia o na moku hookalakupua o na huhui tini opiuma.

NA AINA MAMAO.

Ma ke ku ana mai o ka mokuahi Monowai mai Kapalakiko mai ma ke kakahiaka Poalua nei, ua loaa mai ia makou na nupepa mai na aina e mai, aole no nae he mau mea hou ano nui. Aka, ke wae mai nei nae makou i kekahi mau mea no ka pomaikai o ko makou poe heluhelu.

MAKE KA MOI KUI O AIGUPITA.

Ma ka la 7 o Ianuari nei, oia ka Poaha, ma ka hora 7 a oi o ke kakahiaka ua haalele mai la i keia ola ana ka Moi o Aigupita. Ma na hoike a na kauka Hesse a me Cononas, na mea i hele aku e nana i ke Kediva i kona mau hora e ailiili ana, imua o ke kuhina nui ua make ke Kediva mamuli o kekahi mai ai-ake i loaa iaia.

KA MOI HOU O AIGUPITA.

Kairo, Ianuari 10—Ua nui ka haoli maanei i ka loaa ana mai o ka lono ua apono ke Suletana o Tureke ia Abbas Pasha i moi kui no Aigupita.

Alekanederia, Ianuari 10—Ma ka wa e ku mai ai o Abbas Pasha, ka moi kui o Aigupita, e halawai aku ana me ia na hoa o ka aha kuhina, e ukali aku ana lakou iaia a hoea i Cairo. Ma ia kulanakauhale e malama ia ai ka ikealii ana.

Konatinopela, Ianuari 10—Ua hoomaopopoia mawaena o ka poai o na luna aupuni o ko na aina e maanei, o ka lilo ana ae nei o Abbas Pasha i Moi Kui no Aigupita, aole ia he mea e hoololiia ae ai ke kulana o na hana hooponopono aupuni mawaena o Enelani a me Tureke.

Ma ka la inehinei, ua hai aku ke Suletana i ka Elele Kuhina Farani ua ae aku oia ia Abbas Pasha, e noho oia maluna o ka nohoalii a kona makuakane i noho ai.

MAKEMAKE HOU IA KE KUHIKUHI PUUONE BISIMAKA E PAA HOU I KA NOHO KUHINA NUI O GEREMANIA.

Berelina, Ianuari 10—Ua nui ke pioloke i hoeueuia maanei ma ke kakahiaka o ka Poaono nei, e kekahi kanaka e ku ana ma kekahi o na huina o ko ke kulanakauhale nei mau alanui, a e haawi ana oia i kekahi mau apana pepa. Aia maloko o ia mau apana pepa ua hoakaka ia he mau manao e hoopii ana imua o ka Emepera e hoopau ae ia Caprivi a e hoonoho hou mai ia Bisimaka i kuhina nui. Ua piha kekahi o keia mau palapala hoopii me na manao kipi i ke aupuni.

KA HANA HOOHALUA A NA NIHILIKI I KE OLA O KA EMEPERA O RUSIA.

Sana Peteroboro, Ianuari 10—Ua hopuia he elua mau nihiliki ma Mosekao.

Ua oleloia, o ke kumu o ko laua hopuia ana, ua loaa na olelo hoike maopopo no ko laua waiho ana i na poka pahu me na mea paahana uwila malalo pono ae o ke alanui e holo ai ke kaaahi o ka Emepera mai Carmea mai.

LOOHIAIA I KA MAI KE DUKE O CLARENCE.

Ledana, Ianuari 10—Ua loohiaia ke Duke o Clarence, ka keiki hiapo a ke keikialii o Wale, i ka mai ma Sandringham. Ua loohia oia i ka mai influenza, i awili pu ia me ka mai numonia ma ke ake mama.

ALAHULA KA MAI INFLUENZA MALUNA O KA OHANA ALII.

Parisa, Ianuari 10—I keia la i make ai o Peylon, kuhina moana mua o Farani nei, i ka mai influenza. Ua loohia no hoi ka Emepera wahine o Auseturia a me ka wahine kanemake a ke Kediva o Aigupita ia mai bookahi no.

KA PAPA INOA O KA POE I KOMO MA NA PALAPALA NONOI HOLO ALII ME LUNAMAKAAINANA MA KE KEENA KALAIAINA.

HILO HEMA—Na Lii: A Young, Chas. Notley. Na Lunamakaainana; R Rycroft, Jos Nawahi.

HILO WAENA—Na Lii: Joseph Marsden, J G *H*oapili. Na Lunamakaainana: *H*enry West, K. M. Koahou, H. K. Unea, W. W. Mokimana, opio.

HILO AKAU—Na Lunamakaainana: James Mattoon, A. Horner, D. Hoakimoa.

HAMAKUA—Na Lunamakaainana: Z. Paakiki, J. K. Kaunamano.

KOHALA—Na Lunamakaainana. J. K. Kahookano.

KONA—Na Lunamakaainana: J. W. Keliikoa, Charles Kaiaiki, J. *H.* Waipuilani.

KAU—Na Lunamakaiinana: O. K. Apiki, John N. Kapahu, D. W. K. Thompson, J. K. Kekaula, Jr.

MAUI.

Na'Lii: L. A. Kakina, James Anderson.

MOLOKAI—Na Lunamakaainana: W. B. Kala, J Nazareta.

LAHAINA—Na Lunamakaainana: J. W. Kalua, William White.

WAILUKU AKAU—Na Lunamakaainana: L. W. P. Kanealii, S. E. Kaleikau.

WAILUKU HEMA—Na Lunamakaaina: Wm. Edmonds, W. B. Keanu.

MAKAWAO—Na Lunamakaainana: J. Kaluna, J. Kamakele.

HANA—Na Lunamakaainana: P. Kamai, J. K. Iosepa.

OAHU.

KOOLAU-POKO—Na Lunamakaainana: J. L. Kaulukou, J. E. Buki.

WAIALUA—Na Lunomakaainana: Kikila Baraunu.

KAUAI.

Na 'Liii A. Dreier, E. Lindemann.

WAIMEA—Na Lunamakaainana: J. A. Akina, A. P. Kalaukoa.

LIHUE—Na Lunamakaainana: W. O. Kamika, A. K. Mika, W. A. Kiha.

HANALEI—Na Lunamakaainana: A. S. Wilikoki, I. H. Kahilina.

NA MOHO ALII—LUNAMAKAAINANA—ME PAPA ALANUI, A KA HUI "NA KEIKI OIWI O HAWAII."

NA 'LII.

J. A. Cummins—Keoni Kamaki	[6 makahiki.	
S. M. Kaaukai	6	"
J. N. S. Williamas	6	"
John Ena	4	"
A. P. Peterson	2	"

NA LUNAMAKAAINANA.

Frank K. Archer–Kellinohopono	[Apana	1.
Jas. K. Kaulia	"	2.
B. F. Dillingham	"	3.
S. K. Aki	"	4.
W. C. Aki	"	5.

PAPA ALANUI.

S. C. Dwight
Samuel Mahelona
Abr. Fernandez.

NA MOHO ALII—LUNAMAKAAINANA—ME PAPA ALANUI, A NA HUI KALAIAINA ME MEKANIKA, NO KA MOKUPUNI O OAHU.

NA 'LII.

J. A. Cummins—Keoni Kamaki	[6 makahiki.	
J. N. S. Williams	6	"
A. P. Peterson	6	"
John Ena	4	"
Paul Neuman	2	"

NA LUNAMAKAAINANA.

J. *H*elelube	Apana	1.
J. Kanui	"	2.
J. Kekipi	"	3.
J. Poe	"	4.
J. A. Kahoonei	"	5.

PAPA ALANUI.

S. C. Dwight
J. F. Bowler
Samuel Mahelona.

HALAWAI MAKAAINANA NUI!

E malama ana ka Hui a "Na Keiki Oiwi o Hawaii" he Halawai Makaainana Nui maloko o ka Hale Hooikaika Kino ma Manamana i keia ahiahi. Malaila e lohe ia ai na haiolelo naauao a na Moho Lunamakaainana a ua Hui Oiwi la o Hawaii.

E komo pu ae ana ma ia halawai o Mr. B. F. Dilinahama ka Moho Lunamakaainana a ka Hui "Oiwi" a me Mr. C. W. Akepoka, ka Moho a ka Aoao Liberala.

HALAWAI PAPA NANA APANA 2, MAHELE I.

E malamaia ana he halawai na ka Papa Nana o ka Apana 2, Mahele 1, i keia auina la mai ka hora 3 a ka hora 6, ma ka hale e ku la ma ke Alanui e iho la i ka luawai o Maemae.

HALAWAI MAKAAINANA NUI MA NAWAIEHA.

OHOHIA NUI NA MAKAAINANA NO KA HOOKUPU.

HE MOA KA MAKANA NUI I HOOHOLOIA.

Ma ke ahiahi Poaono, Ianuari 16 1892, ua kuahaua ae la o Jno. W. Kalua, e malamaia ana ma ka hora 7 P. M. oia la no, a ma ka hiki io ana ae ia manawa, ua hookoia, oia hoi, ua ike ia aku kekahi kaoo hu-akai nui e iho ana i ka Hale Holohau me na kukaepele Geremania, me na lamalama o na waihooluu like ole e puhau ana i ka lewa. He ano hooheno a ulumahiehie i ka nana aku aku a kou mea kakau.

A ma ka nana aku ua pihakui a puua o loko o ua Hale Holohau la o Nawaieha nei.

Ua waihoia ae ka inoa o Lunakanawai Kepoikai i Lunahoomalu, a ia S. E. Kaiue i Kakauolelo no ka halawai.

Ua hoakaka mai o J. W. Kalua i ke kumuhana ano nui i manaoia ai na keia halawai e noonoo, oia hoi, e noonoo keia halawai i na mea a keia Apana o Wailuku e makana aloha aku ai no ka hoonuanua ana i ka papaaina nui e malamaia ana maloko o ka Pa Alii ma Honolulu, ke hiki aku i ka la 29 o Ianuari, 1892, no ka hoomanao ana hoi i ka la i kau ae ai o ko kakou Moiwahine aloha Liliuokalani, maluna o ka Nohoalii. A o ka piha ana hoi o ka makahiki mua o Kona noho ai Aupuni ana ma keia Paeaina Hawaii, ka Paredaiso hoi o ka Pakipika.

Ua hoakaka pu mai no hoi o Jno. Richardson ma keia mau mea, me kona hoike pu mai, ua makemake ka Moiwahine i na makaainana o keia Apana e noho pu me ia ma ia papaaina hanohano.

A eia na mea i hooholoia ma keia halawai:

1—Hooholoia e kohoia i Komite o 13 lala e hele aku mai keia Apana ma ke ano he poe na lakou e hoike aku i na makaainana o keia Apana imua o ka Moiwahine.

2—Hooholoia na ka Luna Hoomalu o ka halawai e koho i na lala oia Komite. A ua hoopanee ka Lunahoomalu i ke koho ana a ma ka Poaha e hiki mai ana.

Ua nonoi mai o Jno. W. Kalua e koho ia i Komite Hoohana o 10 lala ka nui'

Eia na lala i kohoia no ke Komite hoohana: W. B. Keanu, S. E. Kaiue, Jno. T. Aluli no Wailuku; L. W. P. Kanealii, W. S. Maule no Waihee; S. E. Kaleikau no Waiehu; Antone Sylva, Jim Hennessey no Waikapu; M. Kealoha, D. S. Kapono no Honuaula.

Ma ke kamailio ana no ke ano o na makana e haawi ai, ua hooholo ia he moa wale no ka makana, mamuli o ka hoikeia ana mai ua lawa ka kekahi mau hemahema e ae mamuli o ka hoike ana mai o ka Ukali pili kino o ka Moiwahine Col. Jno. Richardson,; a ma ia mea, ua maopopo loa e hiki aku ana ma ka lima o ka Puuku o ka Moiwahine he 20 a oi aku kakini moa. Ina aole i kaupalena mai keia olelo hooholo, ina ua unu ia aku na ono like ole mai na wahi pana kaulana o ka Aina Malu i ke Ao.

Hoomanao no nae au i keia,
Unua mai a pau na *H*aiku e,
Oiaio, oia paha e.

A oili pulelo hou aku he mau anoai e ae i na kualono o ka lihi wai o Iao Valley.

Aloha na keiki hooheno pu me na hua metala, a me na hookele o kou alahele.

KA LIHI WAI I KAKAE.

Wailuku, Maui, Ian. 18, 1892.

PUPULE IA KA MEA NONA KA INOA E O NEI MALUNA O KA MOKUAHI MALULANI OIA O W. G. HALL.

Ua loohia mai nei o Kapena Winslow G. Hall, o ka hui kapili moku o Hall & Bros., o Kaleponi, me ka ma'i pupule mamuli o ka hoomana, a no ia mea ua waiho oia i kona noho hoa ana no ka hui. Ua oleloia ua hoomaka kona hele mau ana ma na halawai hoomana ma ka manawa he 18 malama i kaa hope ae, a mai ia wa mai i lele pau ai kona noonoo ma ia hana a hoea wale mai i ka haalele ana mai o kona noonoo maikai iaia. Ua hoopaa ia oia ma kekahi hale hoomalu a hiki i ka wa e hoi hou mai ai kona noonoo ao kanaka. No keia kanaka ka inoa e o nei maluna o ka mokuahi Malulani, oia o "W. G. Hall," oiai na kona hui i kapili i keia moku.

MAKE I KA LAAU MAKE.

Ma ka hora 4 wanaao Poakahi nei, ua make aku la o Keomau (k) maloko o ka Halemai Moiwahine, mamuli o ke komohewa ana o ka laau make iloko ona. *He* luina keia noluna o ka mokuahi Mikahala, a penei ke ano o ka moolelo i loaa mai ia makou i pili no kona make ana.

Ma keia huli hoi ana mai nei a ka mokuahi Mikahala mai Kauai mai, ua komo aku keia Keomau k maloko o kekahi o na rumi o na haole paahana o luna o ka moku a lawe malu mai la i kekahi *pai* [pie], a ua ai iho la oia. Mahope mai ua loohia iho la oia i kekahi pilikia nui, a ma ke ku ana mai a ka mokuahi ma ka uwapo ua lawe koke ia aku oia no ka Halemai Moiwahine. Aole loa i loaa iaia ka oluolu a hala wale aku la oia i ka make. O ka rumi ana i komo aku ai a loaa ai ka pai i hapalaia i ka laau make no kekahi haole ia nona ka inoa o Strout, a he puhi-ahi kana hana. Ua loaa no ka omole laau make ma kona rumi, oia hoi he omole "croton oil" kekahi o na laau make ikaika loa. Ua olelo no o Strout nana no ua omole laau make la. Ma ka la inehinei i noho ai ke Koronero e ninaninau no keia mea.

Na Kauka Wood i kaha i ke kino o ka mea i make, a ike ia he umikumamakahi ka nui o na kulu o ke "croton oil" ma kona opu. Ua hoihoi ia mai ke kino make o ka mea poino mai ka Halemai Moiwahine mai a ka Halewai.

KAUKA MAI LEPERA NO KALAWAO.

No kekahi mau mahina i hala ae nei i launa palapala mau ai ke Kuhina o ko na Aina E me kekahi hui o Enelani i kapaia "The National Leprosy Fund" ma ke ano e loaa ona kauka mai lepera e noho ai ma Molokai no ka lapaau ana i na ma'i lepera. Ua loaa mai nei hoi ia David Dayton, ka Peresidena o ka Papa Ola, na palapala ma keia eke leta hope mai nei ua koho kela Ahahui o Enelani i kekahi komite no ka imi ana i kauka e like me ke noi a Hawaii nei. Me he mea la, aole liuliu loa a hoea mai ka lohe i o kakou nei no ka inoa o ke kauka i kohoia no ka hele ana mai i Hawaii nei no Kalawao.

HE LIMA KOKUA MAI ENELANI MAI.

Mamuli o ka oluolu o Rev. W. H. Barnes o ka Ekalesia Enelani, ua waiho ae la oia i kekahi palapala i loaa mai iaia mai kekahi *lede* (wahine) mai Enelani mai, a ua pili keia palapala no ka ae ana o ua wahine la e haawi mai i kana mau kokua ana no na mai lepera ma Kalawao a no ka pomaikai no hoi o keia lahui. A ke unuhi nei makou i ua leta la e like me ka hiki, mailoko mai o ka nupepa Buletina no ka pomaikai o ko makou poe heluhelu Hawaii wale no.

ALOHA OE—Ua hoomaopopo au mai a Mr. Gowen mai, ua kamaaina oe me na laau lapaau a Mattei a ua kakau oe no ia mau laau maloko o na nupepa o Honolulu.

"Oiai ua ikea ka hololea o ka ka Makua Muller lawelawe lapaau ana i ka mai lepera me keia mau laau lapaau, aole anei he mea hiki ke kukulu ia ona wahi halemai uuku ma Molokai no ka lawelawe ia ana o ia kulana lapaau?

"Ua olioli loa au e haawi aku ia oe i kanalima paona ($250) no ke kokua ana i keia hana a i ka wa e ku ai ka hana e haawi aku no au ia oe i iwakaluakumamalima paona ($125) i ka makahiki no elima makahiki ka manawa no ke ola o kekahi kahu malama ma'i.

"Oiai he wahine au i nele i ke kulana koikoi e loaa ai he holomua i keia hana, makemake au e ike ole ia ko'u inoa."

* * * * *

HAWAII HOLOMUA

J. M. POEPOE,
Lunahooponopono.

THOMAS K. NAKANAELA,
Kakauolelo.

HONOLULU, : : : IAN. 23, 1892.

HE MOOLELO KAAO.

—NO—

KENETE!

KE KOA OPIOPIO WIWOOLE

MOKUNA XXXIII.

O ka mea ae la nana kela mau huaolelo i hoike ia ae la, oia no ke kuene, aka nae o keia kamailio ana a ua wahi kanaka la, aohe he maopopo iki iaia, a ku e wale mai la no na tausani hiohiona maka'u i ke kii onohi o kona manao.

"Aole anei i olelo mai na lunakanawai, ina i hewa ole o Kenete, alaila, he mea maopopo loa, he mau hoike hoohiki wahahee loa olua?" wahi a Inidulupa i ninau mai ai i ke kuene.

No keia ninau a Inidulupa, aole e hiki i ke kuene ke pane mai, aia nae kona mau maka ke haka pono la maluna o na keiki Makalapina, me he mea la paha e kakali aku ana i ko laua ahonui e hookuu mai iaia.

Pane mai la hoi o Eta: "E ku a e hele mai me maua, a na maua no e hoike aku ia oe i ka hooiaio kupono."

"Ae," wahi a Inidulupa, a kauo hopuhopualulu ia aku la ke kuene a hiki i ka puka kahi hoi a Ivora e ku ana me he puaa la, a kahea aku la kekahi o ua mau keiki la ia Ivora penei:

"E iho mua aku oe ilalo o ka rumi pouli."

Kamailio mai la hoi o Ivora i kona mau haku:

"E kuu mau haku, ua hoololi aku au i ke keena pouli o ka mea paahao ilalo loa, iloko o kahi paa loa."

"Malia paha," wahi a Inidulupa, "he mau kumu kupono no hoi kou hoololi ana i kona keena, aka, aole kakou e kakali, e hai mai oe i ke kumu o kou hoololi ana, e alakai aku oe ia makou ilaila, a i ole ia, e haawi mai oe ia'u i na ki a me ka ipukukui."

"He paahao okoa ae no kekahi malaila," wahi a Ivora.

"Owai ia mea e Ivora," wahi a Inidulupa. "e kala ia aku no oe ke ikeia ia mea he pono, a ina hoi oe ua hana i kekahi mea kue, alaila, e haawi ia aku no kou io na na manu o ka lewa i inai na lakou."

"E o'u mau haku," wahi a Ivora i pane mai ai me ka leo haalulu o ka mea i hoopiha ia e ka maka'u nui, "aole no'u ka hewa, aka, no kahi wahine a olua i lawe mai ai ia nei. Ua hana mai ia ma ke anc kipi, a nolaila au i hoopaa ai iaia iloko o ka rumi pouli."

"Ina oia wale no kau mea i hana ai," wahi a Eta, "alaila, ua maikai, aohe hewa, a nolaila, e alakai aku oe i ke ala ilalo o na rumi pouli o kahi paa loa."

Aohe i kanalua iho o Ivora i kona lohe ana i keia mau olelo, a alakai aku la ia i na keiki Makalapina a me ke kuene me ka maka'u ole, no ka mea, ua paakuku kona mau aakoko i ka eehia.

Ia lakou e iho ana ilalo iloko o na keena pouli, ua ano huihui ke ea olalo, a manao iho la hoi ke kuene e laweia ana oia ilalo e pepehi ai a make, a i ole e lawe ia ana oia e hooaikane me ka rumi pouli.

Iaia nae i manao ai e hoomaka ae e uwe, aia hoi komo mai la kekahi manao iloko ona, aohe kekahi mau mea ino e hana ia mai ana iaia, no ka mea, aohe o laua pomaikai ma ka powa ana aku i ka hanu a ke Akua Mana Loa i hoonoho ai iloko o ke kino o ke kanaka; o kona ola ana oia ka mea e hookoia ai o ko laua makemake, ina i like me ka laua mea i olelo mai ai he kuko, a he lia nui ko laua ia Evelina.

I ko lakou wa i hookokoke aku ai i ka rumi pouli, kahi hoi o kekahi paahao i hoopaa ia ai ma ka aoao o ka pohaku, kahea aku la o Inidulupa ia Ivora e haawi mai i ka ipukukui iaia; hopu aku la oia ia Angus ma ka poohiwi me ka olelo pu ana aku hoi:

"Ano, e Angus; e hoomakaukau oe ia oe iho, no ka mea au e ike aku ai i keia manawa."

No ke kuene nae, ua uhi ia mai la kona kino holookoa e ka weliweli a me ka makau nui i ka wa a Inidulupa i hapai ae ai i ka ipukukui a hoomalamalama aku la kona mau kukuna maluna o ka rumi i hoopaaia ai o kahi wahine, nona hoi na papalina i noho ia e ka wiwi a me ka hakahaka, a leha mai la hoi na maka o ua wahi wahine nei maloko mai o na pani ulili hao.

Ninau aku la o Inidulupa i ke kuene, "Ua ike anei oe i kela wahine?"

Pane mai la ka leo wi o kahi wahine me ka wa hele ana iloko o ka rumi pouli penei: "Aole oia i ike mai ia'u, aka, owau ka mea i ike iaia i ka po makani nui iloko o ka ululaau ma ka aoao o ke kia hoomanao, au i hoopu-a aku ai i kona inoa iloko o na pepeiao."

"O! aohe pono iki o ko kakou kalakalai olelo wale ana no me keia wahine kilokilo," wahi a kekahi kanaka. "E haele kakou no kela rumi pouli. no ka mea, he hoi aku ko keia kanaka i ka pakaua o Alanadela i keia po."

"He oiaio ia," wahi a Inidulupa. a hele aku la lakou maluna iho o ka lua o ke keena pouli, a hapai ae la i ka ipukukui a kiekie, a kiola aku la kona mau kukuna malamama nui ma ka ulili o ka ipuka hao o ke keena pouli.

A iloko o laila, iloko o ke keena o ka rumi paahao, e hilinai ana ke kua o kekahi mea i ke pani hao me na lauoho kiwala-o, me na papalina wiwi a me na helehelena ano e, a o ka poe i ike mua iaia e kuhihewa ana lakou, aole lakou e manao ana oia ua paahao nei.

O Macoma! I kona ike ana mai i ke kuene, kahea mai la oia:

"E ka Lani! O oe no auanei ia e Angus Winetona, e hoola, e hoola mai ia'u."

"E! O oe auanei ia e Macoma" wahi a ke kuene, a ae mai la no hoi o Macoma, a i kona lohe ana aku, haule a maule iho la ia ma ke kapuai o na keiki a Makalapina!

* * * * * *

He hapalua hora mahope ino, ua hoihoi ia aku o Angus Winetona maluna o ka lio e Davida mai ka pakaua aku o Makalapina; a i ka wa o na kukuna powehiwehi o ka mahina i kiola iho ai i kona malamalama maluna o na helehelena o ke kuene, me he mea la, he umi mau makahiki i oi aku mamua o kona mau makahiki ia manawa, no ka mea, ua hele a alualu kona mau helehelena ia wa.

"Ea, e ke kuene, e pono kaua e holo wikiwiki, i hiki koke aku kaua i ka pakaua o Alanadela," wahi a Davida, a hou ae la ia i na kepa i ka aoao o kona lio, a hoohalike ae ia no hoi ke kuene i ka hana ana i kona lio pela.

Pela ko laua holo mama ana, a hiki i kahi e uakee ai ke alanui iloko o ka ululaau, hooki iho la laua i ka holo ana o ko laua mau lio, pane aku la o Davida:

Maanei kahi i hakaka ai makou i kela mau po i hala aku nei, a na'u no i pepehi me ko'u lima ponoi, i kekahi o na punahele a ka Marquis o Alanadela.

I ka pau ana ae o ka hakaka ana, na makou no i kiola aku i ko laua mau kino iloko o kela nahelehele.

Aole i pane aku o Angus Winetona; a ua pau loa hoi ka laua kamailio ana, a hiki wale aku laua mawaho o na kaiaulu o Alanadela. A ano, wahi a Davida. aole paha he hoonaukiuki ou i ko'u hai ana aku ia oe, maanei e pau ai ko'u ukali ana mai ia oe, a e pono paha ia oe e hoi malalo, a e hoi au i ka pakaua o ko'u mau haku.

Ae, ae, wahi a Angus Winetona.

Lele iho la ia ilalo mai ka lio mai, a haawi mai la ia i ke kaulawaha o kona lio ia Davida, a hoi aku la ia i Alanadela, a huli ae la o Davida me na lio o laua i kau mai ai, aia ka pahu hopu o ka pakaua o Makalapina, kahi hoi o kela mau eueu nana e hoonaueue nei ka puuwai o ka Marquis o Alanadela.

E oluolu paha oe e ka mea heluhelu, e hookuu mai ia makou e kalana iki aku i kekahi o na mea i haiia aku ma na mokuna i kaahope ae, a o na kumu hoi i hookomoia ai ka Marquis e hana i kekahi mau mea pahele oiaio ole, e kue a e lawe ai i ke ola o Kenete. Ua ho-aia ka puuwai o ka Marquis e ke ahi o ke aloha ia Evelina. i kona ike ana aku i "na laumaia i palaluhiehu" maluna o na papalina o ke kaikamahine kamakahi lua ole ma ia mau okana, a ka mea hanohano Haku o Galenakaila.

Aole nae oia i ike i ka hinuhinu a me ka liielile o keia mea he aloha io o na la opiopio, aole no paha ia i ike, aole e loaa ana keia mea he aloha io me kē kumukuai.

Aka, aia wale no paha ma ke kuai ana i na puuwai makamae elua i ulu nui ole ia e kekahi mau nahelehele e ae, koe nae ke aloha aina, he mea mau no ia i kanu ia iloko o ka naau o ke kanaka, a me ke aloha makua.

Oiai ua maa mau ka Marquis i ka hooko ana i na kaunu a me na koii o kona iini, me ka manao ole i ka pono o hai, a he mea hoi nana e alai mai ana i kona mau makemake, aka, ma keia mea ana e hana nei, ua pahua loa kana mau hana.

E hoomanao paha oe e ka mea heluhelu, i ka wa a ka Marquis i noi aku ai ia Galenakaila e lilo o Evelina i wahine nana, aole ia i ike he aloha e kukuluia ana mawaena o ka mea palupalu Evelina a me Kenete.

Ua ike no hoi ia, i kona wa i koi ia aku ai e hele mai i ka pakaua o Alanadela i ua aloha la mawaena o Evelina me Kenete, a he ekolu no hoi la mahope iho oia manawa, ua hoomalamalamaia oia no ua mea la e Galenakaila; a oia ke kumu nana i koi hu-a ole i na manao iini loa iloko o ka Marquis, ke hoomanao ae na koii haakei, a aohe ona makemake e ku ia me he paku la mawaena o ke aloha ana i hiipoi ai no ka manawa loihi, a me Evelina.

A ke noonoo ae no hoi ka Marquis o keia wahi keiki makua ole, kala ole, a inoa ole hoi, ka mea nana e hoopahua i kona mau iini nui lapuwale.

E hoomanao hou no paha oe i ka wa a Kenete i hoopakele mai ai ia Evelina mai na lima mai o Ranada a me Ivora,a hoihoi hou mai iaia i ka pakaua, a hai aku ai o Evelina ia Galenakaila a me ka Marquis, aole no ko Kenete koa wale no i ka hoopakele iaia.

Aka, no ka malama ana i ka rula o na kauwa i na haku, oiai e noho ana o Kenete, aohe ma ke ano o ka papa oluna, aka, ma ka papa o lalo.

Ilaila i ike aku ai ka Marquis, ua aaki paa loa ilalo o ka mole o ko Evelina puuwai ke aloha no Kenete.

Aole hoi i kau ekekei iho ia maluna o ko Evelina puuwai. a iaia i pii mau ai kona huhu, pela kona kukulu paa i kana mau hana ino i poino ai ke ola o Kenete.

I mea e lilo loa ai o Evelina nana, nolaila ke kumu o ka Marquis i olelo aku ai ia Evelina he alohaia ia Kenete, a ae mai ai o Evelina, ina e hookuu ka Marquis ia Kenete e holo a pakele, alaila, e lilo o Evelina i wahine mare nana.

O keia ka olelo hoohiki a ke kaikamahine opiopio i haawi aku ai i ka Marquis i hoku nana e manaolana ai e lilo ana iaia o Evelina, a ua wikiwiki loa hoi ka Marquis i ka hooko ana ia mea. aole nae i ko ua pahu-a.

He mea oiaio, ua kupaa loa o Evelina ma kona hoohiki ana, aka. ua makemake loa ka Marquis e hookupaa ia kona aloha maluna o Evelina, elike me kana mea i hooko ai, aole nae oia i manao e hoi hou mai ana o Kenete.

Elua mea a ka Marquis i manao ai e hana, o ke koi aku ia Kenete e holo malu hou—a me ke kiola iaia iloko o ka make mainoino loa.

Pela iho la kana mau mea i noonoo ai, a komo aku ai oia e hai ia Kenete, a kue mai la kela i ka manao mua, a makemake no oia e noho a make me ka wiwo ole i ka pakaua o Alanadela.

Ma ko Kenete hoole ana mai, ua ho-a loa ia ko ka Marquis inaina, a ua ike pu no hoi kakou i na olelo hakuepa a pau loa ana i hai ai imua o ka aha, e pili ana i ko Kenete pepehi ana ia Macoma a me kona mau punahele.

A ua ike no paha kakou i ka hopena oia mau olelo pahele, ua hoouna ia o Kenete e make i ka make mainoino loa maluna o ka amana li kanaka.

Oiai, ua ahonui mai nei oe e ka mea heluhelu, i ka hookuu ana mai ia makou i ka hoi hope ana no na mea i hana ia, e pili ana i keia moolelo, no ka ka Marquis mau hana kue ia Kenete, ka mea ana i imihala ai i wahi e hooko ia ai kana mau kuko palaualelo; nolaila, e holo ae kakou imua i ka hopena o keia moolelo.

MAKE I ALOHA NUI IA.

HAWAII HOLOMUA: *Aloha oe,*—E oluolu oe a me kou Lunahooponopono e hookomo iho i keia wahi manao walohia kaumaha, a me ka luuluu paumako iloko o ko'u iwihilo, no ka make ana o Mama Nunea Piilani Samuel K. Kahoowaha, ma ka auina la o ka Poaha, oia hoi ka la 31 o Dekemaba, A. D. 1891.

Aole au i ike hou i kona mau helehelena, aole no hoi au i lohe hou i kona leo, oiai makou iloko o na la o ka enemi i kaupale ia mai na maka aku, a hala aku la ua mama nei a maua, ma kela aoao, kahi a ko ka honua a pau e hoi aku ai, mai ka poe haahaa loa a ka poe i ke kulana kiekie.

He nui ko'u kaumaha a me ka luuluu nona, no ka lohe ana mai, ua hala ka hanu mai ke kino aku. Ia'u i hiki aku ai malaila no ka hele ana aku e uwe i kona kino kupapau, ua hala aku no Manoa nei eha paha hora ka loihi, mahope iho o ko'u hiki ana aku ilaila.

Ua nalo oia me ko'u ike ole, a me na hoaloha a pau he lehulehu o keia uka anu i ka ua o Manoa. Aole no hoi i hoike ia mai he wahi lohe mahui iki i ko uka nei poe, a me na makamaka. (Ua pono no ka hoike ole ia ana mai ia'u, ua paa i ka uhimaka.

Na ke Akua no i haawi mai, a nana no i lawe aku, e hoomaikaiia kona inoa. No ka nui o ko'u aloha no mama, ke haku nei au i keia wahi kanaenae kanikau malalo iho nei:

E uwe he aloha ia oe e mama,
E Nunea Piilani e aloha oe,
Kuu wahine mai ka uka anu i ka ua,
Mai ke Kuahine haaheo mai i na pali,
Kahi a kakou e alo ai i ke koekoe,
Koekoe ka noho'na ua heie oe.
Hele aku la oe me ka u me ka minamina,
Me ka uwe paumako ia oe la—e,
Kuu wahine mai na pali o Waiakeakua,
Ia mau pali a kakou e hele ai i ka lai,
E lele aoa ai io, a ia nei,
Ekolu kakou makua elua hoi keiki,
O ka ua ko luna o kakou ko lalo,
I piliia na wahi a pau o ke kuahiwi,
I loaa ke ola pono ka noho ana,
Kuu wahine mai na pali o Waihi nui a me Waihi-iki,
Ia nahele a kakou e alo ai i ka ua,
He mea ole ke anu me ke koekoe,
Pau kela wahi i ka hele ia,
A me ka pili ia e kakou io a ia nei,
Owai la ka wahine i like me oe,
I hoolohe i ka leo o ke kane me ka hoomanawanui,
Pau ka hana a ka wahine ia oe,
Lawe oe i ka hana a ke kane i kou lima,
Pau o loko o ka hale o waho ia oe,
O ka'u uwe keia ia oe e kanikau nei,
E hiolo nei kuu waimaka me ka ehaeha.
Auwe kuk wahine hoi—e.

S. W. B. Kaulainamoku.
Luna Pepa Hawaii Holomua.
Ua Kuahine o Manoa, Ian. 8, 1892.

Papa Kuhikuhi Manawa Holo

—O KA—

HUI KAAAHI ME AINA O OAHU.

E MANA AI MAI MEI 1, 1890, AKU.

	†A. M.	A. M.	P. M.	P. M.
Haalele Honolulu	6:15*	8:45	1:45	4:30†
Hiki Honouliuli	7:20*	9:49	2:49	5:35†
Haalele ia "	7:30*	10:51	3:51	5:45†
Hiki i Honolulu	8:35*	11:55	4:55	6:50

No Manana Wale no.

	A.M.	A.M.	P.M.	P.M.
Haalele ia Honolulu			5:30†	
Hiki i Manana			6:07†	
Haalele ia Manana		6:03†		
Hiki i Honolulu		6:40†		

†Ma na Poaono wale no,
* Koe na la Sabati.

48-tfd

KA MIKINI HUMUHUMU KAULANA A

SINGER NO KE KUAI A ME

KA HOOLIMALIMA

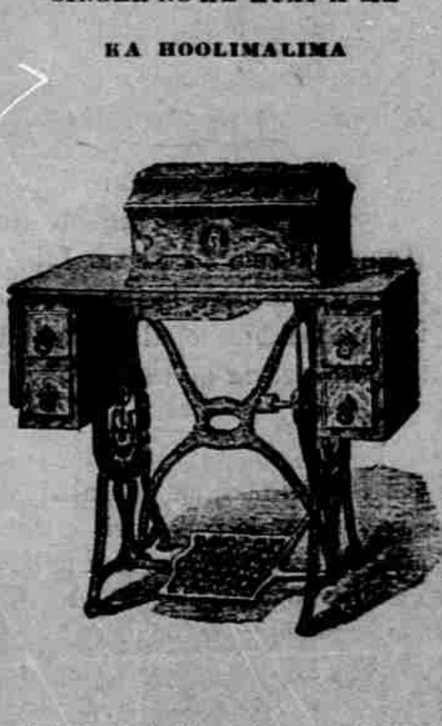

O keia mikini humuhumu a SINGER ua hana ia ma na apana like ole he 36, e laa ka mikini humuhumu Household, Domesita, Automatic, etc, etc, i hiki ole ke helu papa aku. Eia makou ke kuai aku nei ma ke kuai hookaa hapa. O na poe makemake ma ka hoolimalima, e loaa no ka mikini ma ia ano no $5.00 o ka mahina.

O ka hooponopono hou ana a me ka hana hou ana i na mikini, ua makaukau e hana ia aku.

B. BERGERSEN,
Agena.

Kihi o alanui Betela.

KAUKA YONG KAM PUNG.
n1—d-tf.

HALE HANA WAI MOMONA
WAI--ANIANI.

—⟨ o ⟩—

NA KEIKI HAWAII.
(SAM. LADD & CO.)

Ka poe wale no na lakou e hana nei NA WAI HOOMAEMAE KOKO KAULANA oia hoi ka

SASEPARILA

A ME KA

WAI—HAO.

NA WAI MOMONA AWAPUHI, SASEPARILA, LEMI, WAI PIPII, SODAMAOLI, SIDA, KAMEPENA, &c.
Mutual 330 TELEPONA Bell 298.

HALAWAI MAKAHIKI.

E malamaia ana ka Halawai Makahiki o ka Hui Kuai a Kalo Palaoa ma ko lakou Keena ma Wailuku, Maui, ma ka Poalima, Feb. 2, 1892, ma ka hora 10 A. M.

W. H. DANIELS,
Kakauolelo H. H. & K. P.
jan7 tf no175d.

HOOKAPU KOMOHEWA.

Ke papa a hookapu loa ia aku nei na mea a pau, aole e komohewa a kipu wale maluna o kekahi o na aina i ona ia a e paa nei malalo o ka waiwai o Parker ma na apana o Hamakua a me Kohala, Hawaii.

Ma ke kauoha a na Kahu a me na Luna Hooko Kauoha.

PAULO JARRETT.
Luna Nui o na Aina Hanai Holoholona o Parker.
Waimea, Hawaii Ian. 21, 1892.
39-3mosw

HE MAU WAIWAI HOU LOA! a me NA LAKO HOONANI HOU

Na Lole a me na Luhiehu e ae he manuunuu wale.

a ka Paikini——Hana ka Haawe——Nani Wale ka Ike'na——Ia Wailiula

MA KA HALEKUAI WAIPAHE O

N. S. SACHS.

HELU 104. ALANUI PAPU HONOLULU HELU 104.

NA LOLE SATEENS eleele a wai hooluu nani paha, he 25 keneta no ka i-a hookahi.
NA LOLE KINAMU, puu a kahakaha loloa, a paa hoi ka wai-hooluu, a he naikini hou loa no hoi, 6 i-a no $1.00.
KEOKEO PONGEE, o ke ano hou, 25 keneta no ka i-a.
LOLE KEOKEO, kahakaha loloa a puu hoi, he 5 i-a no $1.00.

NA WAILIULA HUALI A ME NA PAHOEHOE MALINO.

E hele mai a e nana i ka makou mau LOLE KASIMIA ELEELE a me na Kalakoa hoi a me na Lole Huluhulu. He mau lole ka makou o ke ano hou loa. o ke ano maikai loa hoi a ma na kumukuai haahaa loa.
E hooko aku makou i ka makou e kamailio ai, aohe keia he leo palau wale, oiai o ka hoopono ka makou makemake.
ELEELE Marino, la-a palua. 50 keneta no ka i-a.
KASIMIA Eleele, he huluhulu a pau, la-a palua, he 75 keneta no ka i-a.
UHI o na VIRIGINE, eleele a ma na wai hooluu e ae mai ka 20 keneta a 25 keneta no ka i-a.

Ina makemake oe i lole silika, e hele mai a e nana i ka makou mau waiwai mamua o kou kuai ana ma na wahi e ae. Makepono ka makou mau kumukai no na lole silika.
Na LOLE SILIKA eleele a hooluu e ae, aohe lau, he 75 keneta no ka i-a hookahi
Na SILIKA Eleele i miloia me kekahi mau maawe nani e ae, mai ka $1.25 a ka $1.50 no ka i-a.
Na LOLE SILIKA Keokeo aiai no ke kapa mare, mai ka $1.00 a ke $1.25 no ka i-a.
Na LOLE HULUHULU kakau loloa, he ano hou, 7 i-a no $1.00.
O ka poe a pau e kuai ana i ka makou mau lole huluhulu Kasimia, a Silika paha, e haawi wale aku ana makou i pale, i lopi a me ke pibi, aohe kaki o ia mau mea.

NA PAPALE O NA WAHINE A ME NA KEIKI, MA KE ANO HOU LOA, AIA MA NA KUMUKUAI HAAHAA LOA.

He wahine hana Papale hou ka makou, a ua makaukau oia e hana i na Papale ma na ano hoonani a Pau o ke ano hou loa me ka maiau. E hele mai a e nana i na Papale Luina hou loa, na Lipine hou, na mea hoohiluhilu hou, na hulu papale hou. Ua oi aku kou pomaikai ke kipa e mai oe ia makou nei mamua o kou hele ana aku i kekahi wahi okoa e okoa.

N. S. SACHS. Helu 104 Alanui Papu.

n94-tfd n16-tfw HALEKUAI LOLE OHOHIA.

MAI HOAO E HELE MA KEKAHI MAU WAHI E AE E KUAI AI

MA KAHI WALE NO O

C. J. FISEL'S (PIKELA)

AOHA HAMABAGA—HE KUAI KUIO KEIA.

Kalakoa maikai loa, 21 i-a no	$1 00
Leponalo, 21 i-a no	1 00
Lole huluhulu kakauloa, 10 i-a no	1 00
Na alapia eleele, la-a palau, hoemi ia a ke	35
Na lole kilika eleele lau, hoemi ia mai ke 75 keneta no ka i-a a ka	1 00
Lilina mauu nao, 7 i-a no	1 00
Keokeo victoria, 8 i-a ma ka apa hoemi ia a	60
Paku makika, 90 iniha ka laula he 10 i-a ma ka apa $1.65 no ka apa.	
Kakini o na wahine, 3 paa no	35
Palemai kane o luna, he 5 no	1 00

C. J. FISHEL,

O KA HALEKUAI HELU EKAHI.

Kihi o na Alanui Papu me Hotele.

E PONO

OUKOU

E HELUHELU

AE I

KEIA.

EIA KA NANI LA!

E HELE NUI MAI!

—: KA :—

HUI LAKO HAO HAWAII

ANO i loaa mai nei ia makou na bola nunui i kupono i mau umeke poi. Aneane me ke kumukuai ole e loaa ai ia oukou.

UA WAE mai nei hoi ko makou mea kuai lako ipu-kukui ma Nu Ioka i na ipu-kukui nani loa no ko makou halekuai nei, a o keia ka oi o ka nani a makou e kuai aku aei. Ua emi no hoi ke kumukuai a makou i kau ai no kela a me keia ipu-kukui, a he mea keia e loaa ai i kela a me keia i haalele i ka noolilo ana i ka ihoiho kukui, i ipu-kukui nona.

MAKENA a makou ipu-hao, na ipu kope, na ipu ti o ke ano puna ma na ano a pau, a he oi aku ka paa mamua o ka piula. I keia wa ua emi loa ke kumukuai o ia mau mea i ko na wa e ae mamua ae nei.

UA PIHA kuineki mau ko makou halekuai me na Waiwai no kela a me keia, a no na la Kulaia no hoi.

HUI LAKO HAO HAWAII.

Alanui Papu, Honolulu.
n10-tfd